

T.C
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO,SİNEMA ve TELEVİZYON ANABİLİM DALI

HARRY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI
FİLMLERİNDE “YADİGAR” NESNELERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYSUN GÜMÜŞ

131105103

Danışman Öğretim Üyesi:

Prof.Dr.Simten GÜNDEŞ

İstanbul,Haziran 2015

T.C
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
RADYO,SİNEMA ve TELEVİZYON ANABİLİM DALI

HARRY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI
FİLMLERİNDE “YADİGAR” NESNELERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYSUN GÜMÜŞ

131105103

Danışman Öğretim Üyesi:

Prof.Dr.Simten GÜNDEŞ

İstanbul,Haziran 2015

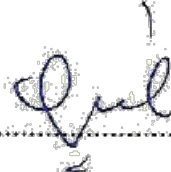
T.C. Maltepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

10.08.2015 tarihinde tezinin savunmasını yapan Aysun GÜMÜŞ'e ait "Harry Potter Ölümlü Yadigarları Filmlerinde Yadigar Nesnelere" başlıklı çalışma, Jürimiz Tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı, Radyo Sinema ve Televizyon Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi Olarak **Oy Birliği/Oy Çokluğuyla** Kabul Edilmiştir.

Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ
(Başkan) Danışman

Prof. Dr. Nüket GÜZ
(Üye)

Prof. Dr. Gül BATUŞ
(Üye)

ÖNSÖZ

Bu konuyu araştırmamı öneren ve her aşamasında özellikle sabır, güler yüzlülük ve cesaret verici yaklaşımıyla destekleyen, inceleyen danışmanım Prof. Dr. Simten Gündeş'e, daima yol gösterici ve önemseyici tutumuyla çalışmamın çeşitli aşamalarında değerli yardımlarını severek sunan kıymetli hocalarıma, yardımları, desteği ve değerli fikirleriyle her zaman yanımda olan kıymetli dostum Onur Sonat'a , tüm çalışmalarım boyunca, bana cesaret veren, desteğini bir an bile üzerimden çekmeyen biricik annem Sema Gümüş'e ve sonsuz desteğiyle lisansüstü eğitim almamda en büyük rol oynayan kıymetli ağabeyim Aykal Gümüş'e çok teşekkür ederim.

Aysun Gümüş

ÖZET

Bu çalışmanın amacı fantastik sinemanın örneklem olarak Harry Potter Ölüm Yadigarları filmlerinin göstergebilimsel ve masalın biçimbilimi yöntemleriyle uygunluğunun incelenmesidir.

Tezin araştırması aşamasında etimolojik çalışmalar yapılmış ve “yadigar” kavramının doğu ve batı dillerinde kökenleri araştırılmıştır. Yadigar kavramı açıklandıktan sonra film içinde yer alan yadigarlar Batı mitolojisinde karşılıklarıyla ele alınmıştır.

Çalışmada Greimasçı yaklaşımla film kesitlere ayrılmış ve Greimas'ın değişiklerle geliştirdiği ‘anlatının sözdizimi: dörüü şema’dan yararlanılmıştır. Çalışmanın ilerleyen aşamalarında Prof. Dr.Simten Gündeş'in olgusal donanım analizi ele alınarak filmin olgusal donanımı çıkarılmış ve ardından Proppcu yaklaşıma göre 31 işlev ve 7 kahraman eylem alanı incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: A. J. Greimas,V. Propp,Fantastik Sinema,Göstergebilim

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine fantasy cinema exemplifying “*Harry Potter and The Deathly Hallows*” films in terms of semiology and their suitability to the methods of morphology of the fairy tale. During the stages of researching the thesis, etymological works have been done and the origins of the word "hallow" in the Western and the Eastern languages have been researched. After the notion of hallow has been explained, hallows used in the films have been evaluated alongside their equivalents from the Western mythology.

In this study, the film is divided into segments using Griemasian approach and 'the syntax of the narration: a four-part schema' that Greimas developed with variations has been utilized. In the later stages of the study, factual facilities of the film has been extracted using Prof. Dr. Simten Gündeş's factual facilities analysis and then, the 31 functions and the 7 spheres of action according to Proppian approach have been investigated.

Keywords: A. J. Greimas, V. Propp, Fantastic Cinema, Semiotics

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
BÖLÜM 1	
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Fantastik Bir Film Türü Olarak Harry Potter Filmleri	3
1.1.1 Fantastik Hikayecilik ve Sinema.....	3
1.1.2 Geleneksel Biçimler: Mit, Efsane ve Peri Masalı.....	4
1.1.3 Fantastik Film Özellikleri.....	6
1.2 Harry Potter Filmlerinde Fantastik Film Özellikleri.....	6
1.3. Yadigar Kavramı ve Önemi	7
1.3.1 Yadigar Kavramının Etimolojisi.....	8
1.3.2 Harry Potter Ölüm Yadigarları Filmlerinde “Yadigar”	15
1.3.2.1 Ölüm Yadigarları'nın Mitolojik İncelenmesi.....	18
BÖLÜM 2	
2. HARY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI FİMLERİNİN GREİMASCI YÖNTEMLE	ÇÖZÜMLENMESİ
.....	19
2.1 Filmlerin Metni	19
2.2 Filmin Kesitlere Ayrılması.....	21

2.2.1 Birinci Kesit Giriş Durumu.....	21
2.2.2 İkinci Kesit Yeni Bir Öznenin Anlatıdan Ayrılması.....	22
2.2.3 Üçüncü Kesit Bir Öznenin Anlatıya Yeniden Katılması.....	23
2.2.4 Dördüncü Kesit Lord Voldemort'un İlk Edinimi.....	24
2.2.5 Beşinci Kesit: Yeni Bir Nesnenin Anlatıya Katılması.....	24
2.2.6 Altıncı Kesit: Lord Voldemort'un İkinci Edinimi.....	25
2.2.7 Yedinci Kesit : Lord Voldemort'un Üçüncü Edinimi.....	26
2.3 Filmin Başlangıcı ile Sonu Arasındaki Temel Dönüşüm.....	26
2.4 Filmdeki Kişilerin Bakış Açısı.....	33
2.5 Filmdeki Kişilerin Oluşması ve Özellikleri.....	34
2.11 Filmde Uzamın Oluşması.....	36
2.12 Filmde Zaman Düzenlenişi	38

BÖLÜM 3

3. HARRY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI FİMLERİNİN OLGUSAL DONANIM ÇÖZÜMLEMESİ.....	41
3.1 Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I Olgusal Donanım Çözümlemesi..	41
3.1 .1 Filmin Kimliği.....	41
3.1.2 Filmin Öyküsü.....	42
3.1.3 Çekim Özellikleri ve Çerçeveleme.....	44
3.1.4 Işıklandırma.....	60
3.1.5 Renklendirme.....	60
3.1.6 İç ve Dış Uzamlar.....	61
3.1.7 Giysiler ve Bezem.....	61

3.1.8 Ses Etkileri ve Müzik	61
3.2 Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II Olgusal Donanım Çözümlemesi...	62
3.2.1 Filmin Kimliği.....	62
3.2.2 Filmin Öyküsü.....	63
3.2.3 Çekim Özellikleri ve Çerçeveleme.....	63
3.2.4 Işıklandırma.....	77
3.2.5 Renklendirme.....	78
3.2.6 İç ve Dış Uzamlar.....	78
3.2.7 Giysiler ve Bezem.....	78
3.2.8 Ses Etkileri ve Müzik.....	79
BÖLÜM 4	
4. HARRY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI FİLMLERİNE PROPPCU YAKLAŞIMLA “YADİGAR” YANI “BÜYÜLÜ NESNE” NİN İNCELENMESİ	80
SONUÇ.....	90
KAYNAKÇA	93
ÖZGEÇMİŞ.....	95

GİRİŞ

Sözlük anlamı olarak fantastik; "gerçekte varolmayan, hayal gücüyle yaratılan, düşe, doğaüstüne, bilim-kurguya başvuran, bu yolla gerçeğin dışına çıkan" anlamında kullanılan bir sözcüktür (Özdemir,2005). İnsanoğlu kendini ifade etmeye başladığı ilk zamanlardan günümüze kadar düş gücünden yararlanmış ve fantastik öğeleri kullanmıştır. Özellikle tek tanrılı dinlerin öncesine dayanan pagan inançlarına baktığımızda söylenlerde her zaman fantastik unsurlar göze çarpmaktadır. Bunların en başta gelenleri Homeros'un İliada ve Odysess'si, Hint Rig Veda'sı, Cuchulian gibi Kelt öyküleri Germen, eski İskandinav ve İzlanda kahramanlık hikayeleri mitleridir.

Fanteziyi ilk çağlardan beri kendini ifade etmekte kullanan insanoğlu 19 y.y'da edebiyatta fantastik türün en belirgin özelliklerini taşıyan eserler ortaya çıkarmıştır. Fantastik edebiyat korku ve daha ileri yıllarda bilim kurgunun temeli olacak alt türlerinde temelini atmıştır. Fantastik edebiyatın ilk etkilediği sanat dalı tiyatro olmuştur. Sinemanın ortaya çıkışı ile başta Melies olmak üzere bir çok sinemacı fantastiği eserlerinde kullanmıştır. Fantastik sinema çoğunlukla fantastik edebiyattan etkilenmiş ve klasik olarak adlandırabileceğimiz J.R.R Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi, C.S Lewis Narnia Günlükleri fantastik türün sinemadaki en önemli temsilleri olmuştur. Bu örneklerden sonra en büyük başarıyı yakalayan ve son 15 yıla damgasını vuran seri Harry Potter filmleri olmuştur. J.K Rowling'in sinemaya uyarlanan ilk filmi "Harry Potter Felsefe Taşı" gördüğü yoğun ilgi nedeniyle devam kitaplarının yazılmasına neden olmuş ve Harry Potter'i 7 kitap ve 8 sinema filmi haline getirecek bir seriye dönüşmüştür.

Sinemaya, özellikle fantastik sinemaya olan katkısından dolayı bu çalışmada Harry Potter serisinden son iki film olan "Harry Potter Ölüm Yadigarları Part 1" ve "Harry Potter Ölüm Yadigarları Part 2" filmlerinde "yadigar nesnelere" Proppcu ve Greimascı yöntemler temel alınarak incelenmiştir.

Çalışmamızın birinci bölümünde tezin ana konusu olan yadigar nesnelere açıklayabilmek ve anlaşılır kılabilme amacıyla “yadigar” kavramı etimolojik olarak incelenmiştir. Bu etimolojik araştırma kapsamında önce “yadigar” kelimesinin Türkçe’de ki karşılığı ve kökeni üzerinde durulmuştur. Bir İngiliz yapımı olmasından dolayı “yadigar” kelimesi incelenirken başta İngilizce olmak şartıyla Avrupa dilleri (Almanca, Fransızca, İtalyanca) temel alınarak “yadigar”ın bu dillerdeki karşılıkları da göz önüne alınmıştır. Çalışmada etimolojik araştırmanın akabinde filmde bulunan yadigar nesnelere incelenmiş ve İskandinav, Britanya, Yunan mitolojilerindeki benzerleri (karşılıkları) ele alınmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde A.J Greimas’ın yöntemi ile “Harry Potter Ölüm Yadigarları” filmlerini ele alıp filmin metnini kesitlere ayırarak incelenmiştir. Film metnini kesitlere ayırarak engelleyicinin hikayedeki edinimleri ele alınmıştır. Filmin başlangıcı ile sonu arasındaki temel dönüşüm incelenirken Greimas’ın değişiklerle geliştirdiği ‘anlatının sözdizimi: dörtlü şema’dan yararlanılmıştır. Ayrıca çalışmanın ikinci bölümünde film uzam ve zaman açısından ele alınarak incelenmiştir.

Çalışmanın üçüncü aşamasında “Harry Potter Ölüm Yadigarları” filmlerinde anlatının filmsel yönünü açıklarken Simten Gündeş’in film olgusu çözümleme yöntemi (Gündeş, 2003) örnek alınarak filmin kimliği, öyküsü, filmsel olgu donanımının (çekim özellikleri ve çerçeveleme, ışıklandırma, renklendirme, iç ve dış uzamlar, giysiler ve bezem), saptanması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın son bölümünde Vladimir Propp’un masal biçimbiliminde sunduğu masal çözümlemesi, filmin anlatısına uygunluğu nedeniyle seçilmiştir. Filmler Vladimir Propp’un masalın biçimbiliminde saptadığı 31 işlev ve 7 kahraman eylem alanı ele alınarak çözümlenmiştir.

1.1 Fantastik Bir Film Olarak Harry Potter Filmleri

1.1.1 Fantastik Hikayecilik ve Sinema

Fantezi aslen Fransızca kökenlidir. Türk Dil Kurumunun sözlüğüne baktığımızda karşımıza şu anlamlar çıkar : 1.*isim*,Sonsuz, sınırsız hayal, fantazy. 2.Değişik heves, değişik beğeni, değişik düşünüş .3.*sıfat*, Süslü ve türü değişik olan (TDK Türkçe Sözlük, 1945).

Sözlük anlamı olarak fantastik; "gerçekte var olmayan, hayal gücüyle yaratılan, düşe, doğaüstüne, bilim-kurguya başvuran, bu yolla gerçeğin dışına çıkan" anlamında kullanılan bir sözcüktür. Fantastik aynı zamanda; bilinçaltı, düş, doğaüstü, dehşet, bilim-kurgu gibi gerçeküstü olaylara dayanılarak yaratılan sanat yapıtlarını niteleyen bir terimdir.

Fantastik edebiyat, Romantizm'in başlattığı bilinç ile düş arasındaki kopukluk ve bireyin yalnızlığı ile çağdaş dünya arasındaki kopukluk nedeniyle 18. yüzyılın sonu ve 19. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. Özellikle 19. yüzyıl edebiyatında "korku" teması ve korkutucu öyküler yer almaya başlamış, Mary Shelly ve E. Alan Poe gibi yazarlar, -daha sonra fantastik sinemaya oldukça fazla malzeme oluşturacak-fantastik yapıtlar gerçekleştirmişlerdir. Yine 19. yüzyılın sonlarında Fransız popüler tiyatrolarında görülen "Grand Guignol" akımı da edebiyatta olduğu gibi abartılmış, ürkütücü cinayetler ve ölüm öyküleri anlatan, bazen gerçek cinayet olaylarından etkilenen oyunlarla sahneye çıkmıştır (Özdemir,2015).

Fantastik sinema, günümüzde hikayelerimizi birbirimize anlatmak için kullandığımız popüler bir araçtır. Hikaye anlatma geleneği yazılı ilk Sümer Fantezisi, Gılgamış Destanı (M.Ö 2000) ve öncesinden itibaren dünyanın dört bir yanında insanların bir biriyle paylaştığı sihirli efsanevi hikayelere, halk hikayelerine ve yazıtlarına dayanır. Bu sebeple fantastik türünün köklerini roman, kısa öykü,epik ve lirik şiir, edebi bir

masalı, romans, sözlü halk hikayeleri, mit ve efsane gibi vurgusal hikayecilik biçimlerine uzandığı görülebilir. Fantastik sinema bu kurgu ve kurgu olmayan biçimlerden bazı yönlerden farklı olsa da, tema, karakter, arketip, konu, yapı, olay örgüsü ve hikaye dahil pek çok ortak noktaya sahiptir (Hines ve Furby,2014)

J.R.R Tolkien İngiltere'de fantastiğin tekrar uyanışını müjdeleyen bir hayli etkili romanları Yüzüklerin Efendisi (1954-5) ve Hobbit (1937) ile C.S Lewis Narnia Günlükleri (1949-1954) yayınlanması fantastik edebiyatın çehresini değiştirmiştir.

1.1.2 Geleneksel Biçimler: Mit, Efsane ve Peri Masalı

Temel hikayelerin karşımıza filmler yoluyla çıkan bazı önemli biçimleri tanımlanabilir. Bu biçimler mit-efsane ve peri masalı- amaç izleyici,sinemacı ve gerçek dünya ilişkisi yönleriyle ayırt edilir.

Eliade (1963) , mitler, evrenin oluşumunu ve işleyişini açıklayan , genellikle çok uzak geçmişte ve başlangıçta gerçekleşen olaylara yer veren sembolik kutsal temel anlatılar olarak anlaşılır.Mit tanrılar ve onların eylemleriyle ve tanrıların müdahalesi sonucu insanın bugün olduğu şeyle , yani ölümlü, cinsiyetli ve kültürel varlıklarla ilgilenir demiştir (Akt. Hines ve Furby,2014).

İncil'den bilindik hikayeler, Hint Rig Veda'sı, Yunan ve Roma mitolojileri Cuchulian gibi Kelt öyküleri Germen, eski İskandinav ve İzlanda kahramanlık hikayeleri mitlere örnektir. Homeros'un İliada ve Odysess'i (M.Ö 800) de dahil eski Yunan-Roma dünyasının mit ve efsaneleri Troia (2004) Clash of Titans (2010) Percy Jackson and Olympians: The Lightning Thief (2010) gibi Hollywood filmlerine ilham vermiştir.

Günümüzde peri masalı okuyucuları Charles Perrault (1695 civarı) Grimm Kardeşler (1812) veya Hans Christian Anderson ' in (1835-7) bir araya getirdiği masallara daha

aşına olabilirler. Fakat izleyicilere klasik peri masalı konusundaki hikayelerin isimleri sorulduğunda şüphesiz Snow White and The Seven Dwarfs (1937) , Cinderella (1949), Sleeping Beauty (1958) , The Little Mermaid (1989) ve Beautiful and The Beast (1991) gibi Disney uygulamalarını sayarlar.(Hines ve Furby,2014)

Üç ana tür olan mit efsane ve peri masalı bir biriyle yakından ilişkilidir ve sınırları genelde belirsizdir. Haase'ye göre (2008) ejderhalarla savaşmak veya öbür dünyaya yolculuk gibi pek çok peri masalı motifi mitlerden gelmektedir. Mircea Eliade ' ye göre (1963) bu geleneksel hikaye biçimlerindeki ortak yapı şudur:

1- Zorlu Sınav : Bir canavarla savaşmak, aşlamayacakmış gibi görünen engeller,çözülmesi gereken bilmeceler, imkansız görevler

2- Yolculuk: Ölüler diyarı ya da cehenneme yolculuk , düşüş veya cenette yükseliş

3- Evlilik : Yükseliş ve son olarak prensesle evlenme

Jan De Vries'e göre bu ortak nokta 'çocukluktan yetişkinliğe geçiş' yapısı 'cehalet ve toyluktan ruhani olgunluğu erişme' dir. (Akt. Hines ve Furby,2014).

'Bu çocukluktan yetişkinliğe geçiş ' yapısına bir çok popüler fantastik filmde ve Harry Potter serisinde ('2001-2011) rastlamak mümkündür.

Fantezi mit, efsane ve peri masalı yoluyla, epik macera, romans, büyü ve dönüşüm hikayeleriyle ulaşır. Hatta fantezinin kökenlerinin bir ihtimal Üst Paleolitik Çağ'a yani 40 bin yıl öncesine kadar uzandığı idda edilir. Bu iddia kesinlik taşımasa da M.Ö 14 binden kalma Fransa'da ki Lascaux mağarasında bulunan resimlerde fantastik öğelere rastlanmıştır. (Hines ve Furby,2014).

Hikayeler toplumsal değişimin hayati unsurlarıdır çünkü bir şeyi başarmak için ilk önce onu hayal edebilmemiz gerekir. Hayal gücü ürünü olmanın yanı sıra fantastik diğer türlü hayal edemeyeceğimiz şeyleri hayal etmeye ve harekete geçmemiz için bize ilham vermeye yardımcı olabilir.

1.1.3 Fantastik Film Özellikleri

Fantastik sinema örneklerinin en belirgin özellikleri, mekanların, insanların ve olayların gerçeküstü bir dünyanın ürünü olmalarıdır.

1. Bu tür filmlerde mekanlar genellikle gotik bir yöreyi, korkulu şatoları, karanlık ve esrarlı kentleri, laboratuvarları ve geleceğin dünyasını yansıtır.
2. İnsanlar ruh, şeytan, robot veya korkunç yaratıklar olarak görünürler.
3. Olaylar ise tamamen düşsel bir dünyanın, doğaüstü güçlerin, rüyanın ve bilinçaltının derinliklerinden çıkan, gerçek ve zaman ötesi (ya da öncesi) bir boyutta ele alınırlar.

1.2 Harry Potter Filmlerinde Fantastik Film Özellikleri

Mekan : Filmde olağan dünya dışında tamamen büyücülerin yaşadığı Hogwarts gibi bir büyü okulunun bulunduğu bir mekana sahiptir. Sadece bununla da kalmaz Hogwarts'a gidilen tren istasyonu da fantastik özellikler taşır. Bunun dışında Hogwarts'a giden trene binerek sadece büyüünün kullanıldığı, olağan dışı varlıkların yaşadığı bir boyuta ulaşılır. Bu da fantastik filmlerin ilk ögesi olan gerçekdışı zaman zaman mekan ilişkisinin örneğidir.

Kişiler: Tüm fantastik filmlerde olduğu gibi Harry Potter ' da da gerçek dışı karakterler yer alır. Bunların başında Lord Voldemort gelmektedir. Olağanüstü güçleri ile Lord Voldemort gerçek dışı karakterlerin başında gelir. Bundan sonra ölüm yiyenler, cüceler bir diğer gerçek dışı karakterlerdir.

Zaman: Fantastik filmlerde zamanda ve mekanda değişiklik sık sık görülürken Harry Potter filmlerinde bu konuda alternatif bir tutum sergilenmiştir. Zaman farklı boyutta olsa da gerçek zamanla aynı akmıştır.

Kullanılan Materyaller : Quidditch topu Snitch, Asalar , Ölüm Yadigarları (Mürver Asa, Görünmezlik Pelerini, Diriltme Taşı) Ölüm Yadigarları filmlerinde kullanılan fantastik materyallerdir.

1.3 Yadigar Kavramı ve Önemi

Herhangi bir kelimenin nereden geldiği, eski şeklinin ne olduğu, hangi kökene dayandığı soruları bilim adamları tarafından cevaplanmak istenmiş ve dilin öğelerini aydınlatmaya çalışan dil araştırmaları yapılmıştır. Böylece kelimelerle ilgili bütün bu konuları işleyen, dildeki öğelerin kökenlerini bulmaya yönelik bir dil inceleme alanı ortaya çıkmış, bu alana da etimoloji denmiştir. (İngilizce etimology, Almanca etimologie, Fransızca etimologie)

"Sözün köküne varmak, sözün gerçek anlamına varmaktır." diyenlere göre etimoloji yani sözlerin köklerini arayan bilim dalı, gerçeği bulma yoludur. Platon'un (1989) Kratylos eserinde bahsettiği gibi Eski Yunanda "etymos" gerçek ve "logos" bilim kelimelerinden oluşturulan etimoloji kelimesi, "gerçek bilgisi" karşılığıyla büyük önem kazanmıştı. Kelimeleri kendilerine benzeyen başka kelimelerle açıklamaya çalışan, kimi seslere bazı anlamlar yükleyen, bunun doğal sonucu olarak da bilimsel olmayan sonuçlara varan bu yolla pek çok kelime aydınlatılmaya çalışılmıştı. Eski çağ dilbiliminde önemli bir eser olan Platon'un "Kratylos" adlı kitabında Hermogenes, Kratylos ve Sokrates konuşturulur ve kelimelerin kökenleri konusunda tartıştırılırlar. Kratylos, bir nesneye verilen adın, nesnenin yaradılışından doğan bir ad olması gerektiğini oysa hem eski Yunanlıların hem de diğer milletlerin bu nesne için dillerindeki bazı seslerden oluşan rastgele adları kullanmış olduklarını söyleyerek yakını (Akt. Kırbaç,2014).

Doğan Aktan (1996) Diğer taraftan eski dilcilerin yetiştiği yer olarak kabul edilen

Eski Hint'te M.Ö. V. yüzyılda yaşamış olan Yaska'nın "Nirukta" (Köken bilgisi) adlı bir eserinin olduğunu, bu bilginin, nesnelere adlar arasında nesnelere özelliklerine uyan bir ilişkinin olup olmadığını konusunu Eski Yunan'dan önce irdelediğini söylemiştir (Akt. Kırbaç,2014).

Etimoloji çalışmalarının bilimsel bir hal alması ancak XIX. yüzyıla varıldığında mümkün olabilmıştır. Karşılaştırmalı dilbilim çalışmalarının başlaması, seslerin gelişigüzel değişmediği, bu değişikliklerin belli kurallara uyduğu gerçeğinin önem kazanması, kelimelerin kökenine daha sağlıklı varılabilmesini sağlamıştır. Franz Bopp'un XIX. yüzyıl başlarında yaptığı karşılaştırmalı dilbilim çalışmaları etimoloji araştırmalarını asılsız hikayeler ve yakıştırmalarla sürdüren anlayıştan kurtarmıştır (Kırbaç,2014).

1.3.1 Yadigar Kavramının Etimolojisi

Yadigar Nedir: Bir kimseyi veya bir olayı hatırlatmak için bırakılmış şey.

Yeni Türkçe: Andaç

Deyim: Eskiden kalma, manevi değeri yüksek olan nesnelere nitelemek için kullanılır (Meydan Larousse,1969).

Bir kimseyi ya da bir olayı anımsatmak üzere verilmiş armağan.

Çok sevilen, ölmüş bir kimsenin ilgilenilmesini istediği, onu anımsatan kimse.

Bir kimseden yadigar kalmak, ondan bir kimseyi ya da bir olayı anımsatmaya yarayan bir nesne kalmak (Büyük Larousse,1986).

Bir kimseyi ya da bir olayı anımsatan nesne ya da kişi.

Yadkerden anmak, anımsamak, hediye (Eyüboğlu,1998).

Anımsanmak için bir kimseye verilen nesne,

yadigar bırakmak: anımsanmak için arkasında birini ya da bir şeyi bırakmak.

Yadigar kalmak: bir kimseden, bir olaydan anı olarak kalmak, ondan kalan ve onu anımsatan bir nesne olmak.

Yadigar olmak: yadigar olarak bırakılmış olmak.

Yadigar olsun: anı olarak kalsın (Püsküllüoğlu,2012).

Yakın bir dosttan gelen armağan,bir kişi veya olayı hatırlatan eşya veya kimse (Doğan,1981).

Yadigar Yan Anlam: Anı (NND Sözlük,2014).

Yadigar Eş Anlam: Andaç,anmalık,bergüzar,hatıra (Bilgi Portal Sözlük,2014).

Yadigar Karşıt Anlam: Hain,sinsi,dolandırıcı,münasebetsiz (Doğan,1981).

Yadigar Köken: Farsça. Yad (anı) ve gar(yapmak) kelimelerinden türemiştir (Meydan Larousse,1969). Orta Farsça (Pehlevice veya Partça)aynı anlama gelen *ayādgār* sözcüğünden evrilmiştir (Türkçe Etimolojik Sözlük,2014).

Yad-1: yabancı,ecnebi

Yad-2 : anma,hatırda tutma (Nişanyan,2009).

yad (I) s. Yabancı.

--> **yad el, yad eller,yad erklik, yad estetik, yad gerekirci**

yad (II) is. Far. Yad

1.1.Anma.

1.2.Hatır, hatırlama merkezi: “Yadımda ezeli ve mor bir fecir memleketi gibi kalan doğduğum yeri gözümün önüne getirmek isterim” -Ö. Seyfettin. Yad etmek

1.3.anmak, hatırlamak; “bunu derhal halkın hesabına iyi bir numara olarak yad ettim” - H.E. Adıvar.”

yad el is Yabancı yer, gurbet.

Yad eller ç is

1.4.Baba ocağından uzak yerler, gurbet.

1.5.2. Yabancı kimseler, yabancılar: “Yiğidin başına bir iş gelirse / Onu yad ellere açıcı olma” -Karacaoğlan.

Yad erklik, ği is.

1.5.1.1. Bir topluluğun yabancı kimseler tarafından yönetilmesi durumu.

Yadigar is (ra:diga:r) Far. Yadigar. Bir kimseyi veya bir olayı hatırlatan nesne veya kişi:”Bir eser bırakmadan geleceğe yadigar / Bırakmışım kime ne, bırakmasan ne zarar.” -E B. Koryürek.

Yadigar bırakmak bir kimseyi veya bir nesneyi hatırlatan olarak arkasında bırakmak: “Duvarlar, hattat sütbabamın yadigar bıraktığı levhalarla süslenmişti.”

Ö. Seyfettin. Yadigar kalmak bir olayı, bir kimseyi hatırlatan bir nesne, bir özellik bırakılmış olmak: “içlerinde, babasının günlerinden yadigar kalan birer birer göçmüş...” H. E. Adıvar. Yadigar olmak hatıra olarak kakmak:

yadigar olsun hatıra olsun, hatırlansın (TDK Türkçe Sözlük ,1945).

Yad s. akraba ya da tanıdık, bildik olmayan, el, yabancı, yad eller 1) baba ocağından, ailenin bulunduğu yerden uzak yerleri gurbet. 2) yabancı kimseler, yabancılar.

Yad a Far. Anımsanma, anma. Yad edilmek anımsanmak, anılmak. Yad etmek anımsamak. Yad olunmak anımsanmak, anılmak.

Yadigar a. Far. (- . -)

1.6.bir kimseyi yada bir olayı anımsatan nesne (ya da kimse). ör. Sen bize amacımızın yadigarısın.

1.7.Anımsanmak için bir kimseye verilen nesne. ör. Verdiğin yadigarı hala saklıyorum.

Yadigar bırakmak anımsanmak için arkasında birini ya da bir şeyi bırakmak. ör. Kol saatini oğluna yadigar bırakmıştı.

Yadigar kalmak bir kimseden, bir olaydan anı olarak kalmak, ondan kalan ve onu anımsatan bir nesne olmak,

Yadigar olmak yadigar olarak bırakılmış olmak. ör. Babasından yadigar olan evi satamazdı.

Yadigar olsun anı olarak kalsın. ör. Bu saat sana yadigar olsun

Yad ^1 (“yad eller”) = ET yat yabancı, ecnebi (vii)

Yad ^2 (“yad etmek”) ~ Fa yad anma, hatırda tutma – Ave yata-

Yadigar – Fa yadekar andıç, yadigar (Nişanyan,2009).

Yad. [i,] Yabancı, garip, el.

Yad. (-) [F.i.] Anma, hatırlama, zikretmek. Yar o ki, harp yadında- Fazıl

Yad etmek (bk. Yadetmek). Yada getirmek: Anmak,hatırlamak.

Yadigar. (-.-) [F.i.] 1. Yakın bir dosttan gelen armağan, bir kişi veya olayı hatırlatan eşya veya kimse, bergüzar, andaç. 2. [s. mec.] Hain. Sinsi; dolandırıcı, münasebetsiz (adam): Boşver o yadigarı!

Yadigarlık. [F.T.] 1. Yadigar. 2. Bir kişinin ya da hadisenin hatırasına yapılan şey.

Yadigar. - Bir kimseyi veya bir olayı hatırlatmak için bırakılmış şey: Yeni. Andaç. Mec. Sevilmeyen,

-- DEY. Baba (ata veya ecdat) yadigarı, eskiden kalma, manevi değeri yüksek olan nesnelere nitelemek için kullanılır: iki aydır işlemiyor. Baba yadigarı, onun için çok severim (A.H. Tanpınar) (Meydan Larousse,1969).

Yadigar a. (lars. Yad ve gar; yadigar'dan)

1.8. Bir kimseyi ya da bir olayı anımsamak üzere verilmiş armağan: bir yadigarı yıllarca saklamak. Bir kimseye yadigar vermek.

1.9. Çok sevilen, ölmüş bir kimsenin ilgilenmesini istediği, onu anımsatan kimse: Siz benim sevgili ağabeyimin yadigarısınız, sizi çok severim.

1.10. (Bir kimseden) yadigar kalmak; ondan bir kimseyi ya da bir olayı anımsatmaya yarayan nesne kalmak: Bu hançer büyükbabamdan yadigar kaldı (Büyük Larousse,1986).

Yadigar a. Far. (-.) Bir Kimseyi ya da bir olayı anımsatan nesne (ya da kişi): “Siz benim canım kadar sevdiğim bir arkadaşımın yadigarısınız.” -S.Ali. “Bir eser bırakmadan geleceğe yadigar / Bırakmışım kime ne, bırakmasam ne zarar.” -E.B. Koryürel. SS – kalmak bir olayı, bir kimseyi anımsatan bir nesne kalmak. - olsun anı olsun, anımsatsın.

Yad (f.i.) ; 1. hatırlama, anma. 2. hatır, gönül.

Yad-ı hazin : hüznü hatıra.

Yad-ı şebabet : gençlik hatırası.

Yad-ı zışt : çirkin, kötü anma [birinin aleyhinde-].

Yad ü tezkar : anma, hatırlanma.

Yad-bud (f.b,i,) : yadigar, armağan.

Yad-bud (f.b,i,) : hafıza kuvveti.

Yad-dar : hatırda tutan.

Yad-daşı (f.b,i,) :

1.11. hatırda tutulan şey.

1.12. Tas. Nakışbendi tarikatının on bir esasından biri.

Yade : hatıra.

Yad-gar (f.b,i,) :

1.13. yadigar, bir kimseyi veya nesneyi hatırlatacak şey, andaç.

1.14. mec. Sevilmeyen şey.

Yadigar-ı Harb : Abdülhak Hamid'in 1927 de basılmış bir tiyatrosu

Yadigar-ı İbni Şerif : (İbni Şerif'in Yadigarı) : Hekim Ali Çelebi bin Şerif'in Timurtaş Paşaoğlu Umur Bey adına yazdığı hekimliğe dair eseri.

Yadigar-ı Naci: Muallim Naci'nin 1896'da basılmış bir şiir kitabı.

Yadigar-ı Şebab: Rezaizade Ekrem'in bir kısım şiirlerini ihtiva eden, 1873'te basılmış bir eseri (Develioğlu,2000).

Yadsf. Yabancı

yad is. Far. Yad 1. Anma. 2. Hatır, zihin: -Ö. Seyfettin. Yad etmek anmak; hatırlamak ; “Bunu derhal halkın hesabına iyi bir numara olarak yad ettim”

ya da bağ :

1.15. Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi veya bir başka seçeneği anlatan sözlerden ikincisinin önüne getirilen bir söz: Sen, ben ya da başka bir arkadaş.

1.16. Seçeneği, çeşitliliği veya tercihi belirten bir söz; Ya oyunu kullanırsın ya da toplantıya hiç katılmazsın.

Yad el is Yabancı yer, gurbet.

Yad eller ç. İs

1.17. baba ocağından uzak yerler, gurbet.

1.18. Yabancı kimseler, yabancılar: “Yiğidin başına bir iş gelirse / Onu yad ellere açıcı olma” - Karacaoğlan

gar i. Far.

1.19. Bir şahıs veya hali hatıra getirmeğe yarayan şey, eşanl. Bergüzar: Bu size benden yadigar olsun. Bu kitap pederimden yadigardır.

1.20. mec. Türkçe'de: Edepsiz kimse. Eşanl. Ma'hud (Sami,1991).

Büyülü(Sihirli) Nesne Sözcüğü:

Büyülü Nesne Nedir: Kendisine büyü yapılmış (kimse). Büyü gücü olan.

Büyülü Nesne Yan Anlam: Çok etkileyici.

Büyülü Nesne Eş Anlam: Sihirli, afsunlu, efsunlu, füsunlu, füsunkâr, efsunkâr, sihirkar (Elektronik TDK Sözlüğü,2015).

Büyülü Nesne Karşıt Anlam: Bulunamadı.

Büyülü Nesne Köken:

bögü "sihirbaz, büyücü, bilgin, bilge " [Uygurca (1000 yılından önce)]

büğü "aynı anlamda" [Codex Cumanicus (1300)]
büğü "sihir, büyü" [Filippo Argenti, Regola del Parlare Turco (1533)]
Eski Türkçe *böğü* sözcüğünden evrilmiştir (Türkçe Etimolojik Sözlük,2014).

Almanca:

Andeken n* (Gedeken) hatır(-a), yada

Andeken Eş Anlam: (Gegenstand) hatıra(-lık), yadigar,

Andeken Yan Anlam: suvenir; zum – (an) bin hatırası için ; j-s ~ ehren hatırasını tebcil etm.

Köken,: Ortaçağ almancası (Steuerwald,1974).

Fransızca:

Souvenir er. Anı (Noter, écrire ses souvenirs. Raconter des souvenirs de guerre, d'enfance, de jeunesse).

Souvenir Eş Anlam,: Anımalık, hediye, hatıra (Acceptez ce bijou comme souvenir de votre ami)

Souvenir Yan Anlam: (Gezginlere satılan) **Hatıra eşyası** (Une boutique de souvenirs). **En souvenir des** – in anısı olarak, -den bir anı olarak (Gardez ceci en souvenir de notre rencontre, en souvenir de moi). **Bon souvenir a qn:** - e selam söyleyin (Bon souvenir a votre frere). **Avoir souvenir de qch:** -i anımsamak, ansımak, hatırlamak. **Conserver le souvenir de qch:** -i hala anımsamak, aklın da olmak. **Perdre le souvenir de qch:** -i unutmak.

souvenir(se) gsz.

1. **Se souvenir de qn, de qch:** -i anımsamak, ansımak, hatırlamak (je n'arrive pas á me souvenir de vous. Se souvenir d'un bienfait, d'un service, d'une aide)
2. **Se souvenir de f.qch:** -diğini anımsamak. (je me souviens pas de vous voir dit cela).
3. **Se souvenir que...:** -diğini anımsamak.
4. (Bu eylem kişisiz olarak da kullanılır) **Il souvient á qn de f. qch:** Biri ... -diğini anımsamak

Köken: souvenir

1775, bir hatıranın anısı. "a remembrance or memory," from French *souvenir* (12c.), fro Eski Fransızca isim olarak akla gelen anı anlamındadır. Latince akla gelen anlamındadır. Hatırda kalandır. İlk kez 1782 de hatıradan *yadigar*a geçmiştir (Saraç,1976).

Relique dış.

1.1. Bir ermişten kalma anmalık, Kutsal kalıntı.

1.2.2. mec. Anısına çok önem verilen ve dikkatle saklanan şey (Saraç,1976).

İngilizce:

Hallow: Kutsamak;günahtan arındırmak;takdis etmek.

Hallow Yan Anlam: Kutsal ya da sihirli nesne.

Hallow Eş Anlam: Göz önüne almak,mukades,büyük saygı göstermek.

Hallow Köken: 900 yılının öncesinde orta İngilizce de *hal(o)wen*,*Eski İngilizcede hālgian* Almanca ile aynı kökten *heiligen*,*hālig'den* holy olarak türemiştir (Dictionary.com,2014).

İtalyanca:

Reliquia: Kutsal emanet

Reliquia Eş anlamı : reliquie,ricord

Reliquia Yan Anlam: vestigia

Reliquia Köken: Yadigar, kalanlar kelimesinden 1650 de latince reliquis hatırlatıcı kelimesinden türemiştir. İsim olarak geriye kalan, Related,relinqure isminden geriye kalan kelimesinden türemiştir (Tanış,2005).

Yadigar “kutsal nesne” kelimesi kökü olan yad kelimesinin ilk anlamı olan “yabancı”, “gurbet” “el” kökünden türememiştir. Kelimenin kökü “hatırlama” “anma” anlamına gelen ve türevleriyle Türkçe'ye Farsça'dan girmiş olan anlamı yapmak olan“gar” kelimesinin birleşiminden ortaya çıkmıştır. Yapısı *yad+i+gar-“hatırlatan” > - biçimindedir.

Yadigar kavramı hatırlatıcı, anı olan anlamlarında her dilde yerini almıştır. Genelde

manevi değeri yüksek nesnelere için kullanılmıştır. Harry Potter lm Yadigarları filmlerinde de bu kavramın nesnelere için kullanılmasında en büyük etken nesnelere manevi gücüne göndermedir.

1.3.2 Harry Potter lm Yadigarları Filmlerinde “Yadigar”

Mürver Asa :Mürver Asa, tarih boyunca bilinen adlarıyla lm Değneği ya da Kader Asası, olağanüstü glere sahip mürver ağacından yapılmış Testral teleği bulunduran bir asadır. Sanılana göre, var olan en güçlü asadır ve, daha sonradan yanlış olduğu kanıtlanmış olsa da, gerçek efendisi tarafından kullanıldığında o kişi hiçbir düelloda alt edilemez. Ayrıca Asa, diğer tüm asalar gibi duyarlıdır ve asla gerçek sahibine zarar vermez. Asa yapıcısı Mr. Ollivander tarafından belirtildiğine göre Asa, yalnızca yeni kullanan eski sahibini doğrudan silahsız bırakır, sersemletir ya da öldürürse gerçek anlamda yeni sahibine hizmet eder. Rowling'in söylediğine göre Asa efendisinin seçiminde acımasızdır ve pek çok asa sahibine sadakat beslese de Mürver Asa yalnızca güce yönelir. Eğer bir efendi yenilmeden, doğal yollarla ölürse Asa'nın gücü son sahipten bir daha alınamayacağı için ölür.

Antioch Peverell'in yenilmez asasıyla vnmesinin zerine Peverell gece uyurken asayı almak isteyen bir rakibi tarafından öldürülmüştür. O zamandan beri güce a büyücüler tarafından Asa hep aranmıştır. Son olarak Asa, Bulgar asa yapıcısı Gregorovitch'e geçmiştir. Gregorovitch, Ollivander ile giriştiği rekabette Asa'nın gizlerini ortaya çıkarma olanağına eriştiği için ona sahip olmasından ötürü vnmştr. Daha sonra Asa onu Gregorovitch'ten alan Grindelwald'un eline geçmiştir. Nihai olarak Grindelwald, "Asanın sahibi olmaya en çok yakışan, onunla ya da öldürmekle vnmeyen ve onu terbiye eden" Dumbledore tarafından yenilmiş, böylece Asa onun hakimiyetine girmiştir.

Dumbledore'un Severus Snape ile ayarladığı kendi ölümüne göre Snape onu kendi isteğiyle öldüreceği için Mürver Asa'nın yeni sahibi o olacaktır. Dumbledore'un ölümü bu nedenle bir yenilgi anlamına gelmediğinden böylece Asa'nın gücünün kırılacağını ummuştur. Ancak Draco, Dumbledore'u silahsız bıraktığı için plan bozulmuş ve Draco Asa'nın yeni efendisi olmuştur. Dumbledore'un ölümünden sonra

Asa mezarının içine konmuştur. Son kitapta Voldemort Asa'nın gücünü öğrenir ve onu aramaya gider. Karanlık Lord, Dumbledore'un Asa'ya sahip olduğunu öğrenir, mezarı açar ve Asa'ya yeni sahibi olduğunu söyler. Sonrasında Voldemort bir önceki efendisinden sahipliğini alamadığı için Asa'ya tam anlamıyla sahip olamadığını öğrenmiştir. Ardından Snape'i, aslında Draco da Asa'ya hiçbir zaman tam olarak sahip olamamış olsa da, Asa'nın bağlılığının Draco'ya ait olduğunu bilmeden öldürmüştür. Dahası, Draco Harry tarafından silahsızlandırıldığı için Asa'nın bağlılığı Harry'e geçmiştir.

Hogwarts Savaşı'nda Mürver Asa efendisinin Harry olduğunu kavrar ve Harry'nin Expelliarmus büyüsü ile karşılaştığında Voldemort'un Öldüren Lanetini ona geri döndürür ve Voldemort'u kendi lanetiyle öldürür. Harry Defne ağacından ve Anka teleği bulunan esasını Mürver Asa ile tamir ettikten sonra onu tekrar Dumbledore'un mezarına koyarak Dumbledore'un esas istediği planı gerçekleştirmek istemiştir; Mürver Asa'nın gerçek sahibinin doğal bir yolla ölmesi ve böylece onun kötülüğü takibinin bitmesi.

Ayrıca Rowling bir röportajında *Harry Potter ve Ölüm Yadigarları* için ilk olarak düşündüğü başlığın *Harry Potter ve Mürver Asa* olduğunu belirtmiştir.

Diriltme Taşı: Diriltme taşı onu tutan ile ölü arasında iletişim kurulmasını sağlar. Ölüm Yadigarları'nın kökeni konusunda anlatılan gelen bir hikayeye göre taş, orijinal sahibi olan Cadmus Peverell'in ölen nişanlısının bir tür yansımasını görmesinin ardından tam olarak ona sahip olamadığı için onu ölüme sürüklemiştir. Taş Marvolo Gaunt'ın elinde görüldüğü zaman Gaunt'un Peverell arması olduğuna inandığı Ölüm Yadigarları işaretinin üzerine oyulduğu bir yüzüğe, Marvolo Gaunt Yüzüğü, yerleştirilmiş olduğu görülür ve Gaunt bunu kanının saflığına dair bir övünç kaynağı olarak görür. Hem Dumbledore hem de Grindelwald taşı farklı nedenlerle istedi. Dumbledore onu ölü ailesi ile iletişim kurmak, Grindelwald ise bir Inferi ordusu oluşturmak için kullanmak istedi. Voldemort onun diğer büyü güçlerini bilmeden taşı bir hortkuluğa dönüştürdü.

Dumbledore taşı Marvolo'nun evinin kalıntıları arasından bulmuş ve onun hem bir hortkuluk hem de bir ölüm yadigarı olduğunu anlamıştır. Dumbledore, onun

Voldemort tarafından yapılan lanetlerle korunan bir hortkuluk olduğunu unutarak ve kişisel isteklerinin etkisiyle Diriltme Taşı'nı ölmüş ailesiyle konuşmak için kullanmaya yeltenmiştir. Ancak, lanet elini yok etmiş ve vücuduna yayılmaya başlamıştır. Lanetin yayılması Snape tarafından tahrip olmuş ve kararmış ele bir süre için kısıtılmış olsa da Dumbledore'un yalnızca bir yıla yakın bir ömrü kalmıştır.

Taş daha sonra Dumbledore'un vasiyetiyle Harry'nin ilk kez katıldığı Quidditch maçında, neredeyse yutarak, ağzıyla yakaladığı Snitch'in içinde gizli olarak Harry'e geçti. Harry'nin dudakları Snitch'e dokunduğu zaman üzerinde *Kapanışta açılıyorum* mesajı ortaya çıktı. Harry ta ki ormana, ölümüne gidene kadar Snitch'i açamadı ve *kapanış'ın sonu ya da ölümü* anlamına geldiğini fark etti. Harry Voldemort ile yüzleşmeden önce kendini rahatlatmak için annesini, babasını, Sirius'u ve Remus Lupin'i çağırmak için taşı kullandı. Taş Harry'nin uyuşmuş parmakları arasından kayıp Yasak Orman'da kaldı. Harry ve Dumbledore'un portresi sonra Harry'nin ne onu arayacağı ne de nerede olduğunu başkalarına anlatacağı konusunda anlaştilar. 2007 yılındaki bir röportajında Rowling "İnanmak istiyorum ki bir atadam'in toynağı onu sonsuza dek toprağa gömmüştür" dedi.

Görünmezlik Pelerini: Efsaneye göre Görünmezlik Pelerini giyeni Ölüm'e görünmekten koruyan bir güce sahiptir. Gerçek bir görünmezlik pelerini giyeni görünmekten tamamen koruyan ve hiçbir şekilde ne büyüler aracılığıyla ne de zamana karşılık giyeni ortaya çıkarmayan bir özelliğe sahiptir. *Ölüm Yadigarları*'nda, Harry'nin görünmezlik pelerininin Ölüm Yadigarları'ndan biri olduğu ortaya çıkar. Aslında pelerin Ignotus Peverell'e aittir. Onun ölümünden sonra pelerin Peverell'lerin soyu boyunca babadan oğula geçerek James Potter'a kalmıştır. James Potter'ın öldüğü gece pelerin onda değildi; onu Ölüm Yadigarları üzerine büyük ilgi gösteren Dumbledore'a çalışması için önceden ödünç vermiştir. Dumbledore yıllar sonra pelerini Harry'e Hogwarts'taki ilk yılında yılbaşı hediyesi olarak vermiştir. Harry onu seri boyunca çeşitli maceralarında okulun içinde gizlice dolaşmak amacıyla kullanmıştır. Pelerin, yıllar içinde büyümelerine karşın zorlaşmaya başlasa da, Ron ve Hermione'nin de Harry ile beraber gezinmelerini sağlayacak kadar geniştir. Yedinci kitabın sonunda Dumbledore tarafından açıklanan Pelerinin gerçek büyüü

ise onun diğerlerini de sahibi gibi görünmez kılıp koruyabilmesidir.

Giyen kişiyi sıradan insanlara ve büyücülere karşı görünmez kılsa da bazı yaratıklar giyenin Pelerinin altında olduğunu sezme yetisine sahiptir. Yılanlar Pelerini göremeseler de hareket ve ısıyı sezebildikleri için giyen kişiye saldırabilirler. Argus Filch'in kedisi Mrs. Norris de Pelerini giydiğinde Harry'yi görür gibi gözükür. Ayrıca giyen kişiler "Homenum Revelio" büyüsüyle açığa çıkarılabilirler. *Ateş Kadehi*'nde Moody'nin sihirli gözü Harry'yi Pelerin'in altında görebiliyordu. *Azkaban Tutsağı*'nda Dumbledore öğrencileri Ruh Emiciler'in insanların hislerini sezmelerinden ötürü görünmezlik pelerinleri ile aldatılamayacağını söyleyerek uyarmıştır.

Serinin son kitabında Harry kendi soyuna bırakmak amacıyla Yadigarlardan sadece Görünmezlik Pelerini'ni elinde tutmayı seçmiştir.

1.3.3 Ölüm Yadigarları'nın Mitolojik İncelenmesi

Mürver Asa'nın Mitolojik Benzerlikleri: Mürver Ağacından olması, efendisini yenilmez yapması ve efendisine zarar vermez oluşuyla ;

İskandinav Mitolojisi'nden Odin'in hedefi ıskalamayan sihirli mızrağı Gungnir'i (Page,2013),

Britanya Mitolojisi'nden Kral Arthur'un sihirli kılıcı Exalibur'u (Wikipedia,2015),

Yunan Mitolojisi'nden Ares'in sihirli savaş mızrağı ve miğferi ile benzerlik içerir (Can, 2011).

Diriltme Taşı'nın Mitolojik Benzerlikleri: Diriltme Taşı'ı ölümlerle iletişim kurma ve daha sonra bir yüzük halini almasıyla;

İskandinav Mitolojisi'nden Odin'in sihirli yüzüğü Draupnir ile benzerlik taşır (Page,2013).

Görünmezlik Pelerini'nin Mitolojik Benzerlikleri: Görünmezlik Peleri'ni ölümden koruması ve giyeni görünmez yapmasıyla;

Britanya Mitolojisi'nden Galahad'ın sahibini sihirle koruyan beyaz kalkanına benzemektedir (Wikipedia,2015).

BÖLÜM 2

2. HARRY POTTER ÖLÜM YADIGARLARI FİLMLERİNİN GREİMASCI YÖNTEMLE ÇÖZÜMLEMESİ

2.1 Filmlerin Metni

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I

Lord Voldemort ve yandaşları bir araya toplanıp Harry'i öldürme planları yaparlar. Harry ve yoldaşları bir sihirle Harry'i korumak için Harry görünümüne dönüşür. Harry ve yoldaşları içlerinden birinin ihanetine uğrar ve Lord Voldemort'un saldırısına maruz kalır. Harry, çevresine tehdit oluşturduğuna karar verir ve yalnız başına kimseye haber vermeden hortlukları aramaya çıkıyorken arkadaşı Ron tarafından durdurulur. Düğün hazırlıkları yapılırken Harry ev sahibesi kızla yakınlaşır. Ardından Sihir Bakanı gelir ve Profossör Dumbledore'un vasiyeti ile mirasını açıklar. Harry ve arkadaşlarına Dumbeldore 'dan kalma sihirli nesnelere verilir. Düğün başlar ve burada Harry, Dumbeldore'un bilinmeyen yanlarını öğrenir. Tam bu sırada Sihir Bakanlığının düştüğü ve Bakanın öldüğü haberi alınır. Ortamda kaos hakim olur ve herkes etrafa koşturur. Ortalığın darmadağın olmasından sonra Harry ve arkadaşları sihirle kendilerini kalabalık bir şehrin bulvarında bulurlar. Burada sığındıkları bir kafede ölüm yiyenlerin saldırısına maruz kalırlar. Çıkan çatışmada Harry ve arkadaşları ölüm yiyenleri alt eder. Harry ve arkadaşları bir sihir sayesinde üç yetişkinin görüntüsüne bürünerek hortlukları aramaya başlarlar. Bu sırada onların gerçek kimlikleri açığa çıkar ve yaralanırlar. Ardından şehir merkezinden bir sihirle kurtulup ormanlık bir alanda kendilerini bulurlar. Burada ellerine geçen hortkuluğu yok etmek için uğraşırlar. Bu sırada hortkuluk bir kolyedir ve sırayla takarlar. Bu hortkuluğun yan etkileri ortaya çıkar ve onları etkiler. Bundan doğan bir kavgada Ron , Harry ve Hermonie'yi terk etme kararı alır ve Harry'i yeterince çaba göstermemekle suçlar. Harry ve Hermonie hortkuluk saklanmış olabilir düşüncesiyle Harry'nin doğduğu topraklara giderler. Burada Noel vaktidir ve

Bayan Bathilds sandıkları kişiyle karşılaşır onun evine giderler. Ancak Bayan Bathilds gürnümündeki varlık Lord Voldemort'un hortkuluk için yolladığı bir yılından başkası değildir. Buradan kaçıp Dean Forest denen bir yere gelen Harry ve Hermonie burada Harry'nin asasının kırıldığını fark eder. Harry nöbet tutarken bir geyik karşısında belirir. Harry geyiği takip eder ve bir ırmak kıyısına varır. Harry ırmakta bir işaret fark eder ve buzu kırıp ırmağın içine girer ve burada hortkulukları yok edecek kılıcı bulur. Onu nehirden çekip çıkararak Ron olur. Harry kılıcı Ron'a verir ve hortkuluk kolyeyi yok etmesini söyler ancak tam bu sırada hortkuluk kolye açılır ve Ron'a ilizyonlar gösterir. Ancak Ron bunları yener ve hortkuluk kolyeyi yok eder. Harry ve arkadaşları bilgi alabilmek için Dırdırdıcı Editör'e giderler. Dırdırdıcı Editör de tuhaf bir hal vardır. Kendisi Harry ve arkadaşlarına Ölüm Yadigarları'nın hikayesini anlatır. Ardından Harry'i Voldemort'a vermeye kalkar , Harry ve arkadaşları yer sihriyle kaçarlar. Ancak ormanlık alanda hainler tarafından yakalanır ve Sihir Bakanlığına götürürler. Burada zindana atılıp işkence görürler ta ki cin Dobby onları kurtarana kadar. Fakat bu kurtarışın bedeli olur ve cin Dobby öldürülür. Bu sırada Lord Voldemort Mürver Asa' nın Dumbeldore' un mezarında olduğunu anlar ve onu ele geçirir. Harry ve arkadaşları güvenli bir evde bir araya gelir. Burada cincüce ile görüşür ve yardım isterler ardından Mr. Ollivander ile görüşüp Lord Voldemort'a Mürver Asa dan bahsedip bahsetmediğini sorarlar ve böylece Mürver Asa' nın Lord Voldemort 'ta olduğu ortaya çıkar. Ardından bir başka hortkuluk olan kadehi almak için Hermonie, Madam Lestrangle kılığına gider ve onun kasasındaki kadehi almak için goblinlerin bulunduğu bankaya giderler. Çeşitli mücadeleler sonunda kadehi alırlar. Bu sırada cincüce anlaşmalarına uymaz ve onları aldatır. Hermonie'nin üstün görüsüyle bankadan kurtulur ve bir deniz kıyısında kendilerini bulurlar. Ardından Harry ve arkadaşları Dumboldere'un kardeşi Abelforth Dumbeldore ile karşılaşırlar ve Abelforth Dumbeldore onların Hogwats'a girmesine yardım eder. Böylece Hogwats'a giden gizli bir geçit açılır ve Hogwats' a doğru yol alırlar.

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II

Harry ve arkadaşları Hogwarts' a vardığında müdür Severus bunu öğrenir ve öğrencilerden Harry 'i ihbar etmelerini ister. Ancak profesörlerden biri Severus'un karşısına çıkar ve onunla düelloya tutuşur. Bunun sonucunda Severus biçim değiştirerek sisli bir dumana dönüşür ve kaçır. Öğrenciler ve profesörler Harry'ye destek olup hortkuluğu aramaya başlar. Bu sırada Hogwarts savunmaya hazır hale gelir. Karşılarında Lord Voldemort ise saldırıya başlar. Böylece iyi ile kötünün mücadelesi başlamış olur. Hogwarts Lord Voldemort'a karşı mücadele ederken Harry hortkuluğu arar ve saklı kalmış bir mahzende bulur. Harry hortkuluğu yok edikten sonra fark eder ki son hortkuluk Lord Voldemort'un yanından ayırmadığı yılanıdır. Harry son hortkuluk yılan sanırken Severus'un ona verdiği tılsımla tüm hikayeyi gizli kalmış yanlarıyla görür ve asıl son hortkuluğun kendisi olduğunu ve ancak Lord Voldemort'un kendisini öldürmesiyle içinde Voldemort'a ait parçanın yok olacağını öğrenir. Voldemort'un karşısına çıkar. Voldemort, Harry'i ve bununla birlikte kendinden bir parçayı öldürür. Ancak Harry Araftan geri döner ve Voldemort kazandığını düşünürken karşısına çıkıp son mücadelesini yapar ve Voldemort'u yok eder. Böylece Mürver Asa Harry'nin eline geçer. Ancak Harry asayı ve gücünü istemez, asayı kırıp yok eder.

Hikayenin sonunda 19 yıl sonrasına gideriz ve Harry ile arkadaşlarının kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlamasını görürüz ve böylece film sona erer.

2.2 Filmlerin Kesitlere Ayrılması

2.2.1 Birinci Kesit : Giriş Durumu

Lord Voldemort ve yandaşları bir araya toplanıp Harry'i öldürme planları yaparlar. Harry ve yoldaşları bir sihirle Harry'i korumak için Harry görünümüne dönüşür. Harry ve yoldaşlar içlerinden birinin ihanetine uğrar ve Lord Voldemort'un saldırısına maruz kalır. Harry çevresine tehdit oluşturduğuna karar verir ve yalnız başına kimseye haber vermeden hortkulukları aramaya çıkıyordur ki arkadaşı

tarafından durdurulur. Düğün hazırlıkları yapılırken Harry ev sahibesi kızla yakınlaşır. Ardından Sihir Bakanı gelir ve Profossör Dumbledore'un vasiyeti ile mirasını açıklar. Harry ve arkadaşlarına Dumbeldore 'dan kalma sihirli nesne verilir.

Bu kesitte olay örgüsünü hazırlayan, yaşanacak çatışmalara göre ilk belirlemelerin yapıldığı bir giriş,bir başlangıç,bir hazırlık kesitidir. Bu kesitin yapısını inceleyecek olursak; Hikayenin giriş bölümünde genel anlatı izlencesi ortaya konur: Voldemort'un Harry'i öldürmek için eyleme geçmesi ve Harry'nin de Voldemort'u yok edecek hortkulukları aramak için yola çıkışı başlangıçtır. Söylemsel yapının kimi özelliklerini vurguladıktan sonra anlatı boyutuna yönelerek eyleyenleri ve aralarındaki ilişkileri anlatı sözdizimi açısından incelemek gerekir. Söylem boyutunda kişi diye adlandırılan birimler, anlatı boyutunda eyleyen kavramıyla belirtilir. Bu kesitte iki özne , bir nesne bir de yardımcı bulunmaktadır.

<i>Gönderen</i>	<i>Özne1</i>	<i>Özne 2</i>	<i>Nesne</i>
<i>Sihir Bakanı</i>	<i>Harry Potter</i>	<i>Ron</i>	<i>Hortkuluk</i>

2.2.2 İkinci Kesit: Bir Öznenin Anlatıdan Ayrılması

Düğün başlar ve burada Harry Dumbeldore'un bilinmeyen yanlarını öğrenir. Tam bu sırada Sihir Bakanlığının düştüğü ve Bakanın öldüğü haberi alınır. Ortamda kaos hakim olur ve herkes etrafa koşturur. Ortalığın darmadağın olmasından sonra Harry ve arkadaşları sihirle kendilerini kalabalık bir şehrin bulvarında bulurlar. Burada sığındıkları bir kafede ölüm yiyenlerin saldırısına maruz kalırlar. Çıkan çatışmada Harry ve arkadaşları ölüm yiyenleri alt eder. Harry ve arkadaşları bir sihir sayesinde üç yetişkinin görüntüsüne bürünerek hortkulukları aramaya başlarlar. Bu sırada onların gerçek kimlikleri açığa çıkar ve yaralanırlar. Ardından şehir merkezinden bir büyüyle kurtulup ormanlık bir alanda kendilerini bulurlar. Burada ellerine geçen hortkuluğu yok etmek için uğraşırlar. Bu sırada hortkuluk bir kolyedir ve sırayla takarlar. Bu hortkuluğun yan etkileri ortaya çıkar ve onları etkiler. Bundan doğan bir kavgada Ron , Harry ve Hermonie'yi terk etme kararı alır ve Harry'i yeterince çaba göstermemekle suçlar.

Sihir bakanlığının düştüğü haberiyle yaşanan kaosla başlayıp karakterlerden birinin ayrılmasına dek süren ikinci kesit bir öznenin ayrılmasıyla devam eder. Özne1' in isteği hortkulukları bulup yok etmektir. Bunun için sihirden yardım alır. Ancak engelleyici olarak ölüm yiyenler karşısına çıkar. Özne1 geriye döndüğünde hortkuluğu yok etmek ister ancak yol arkadaşı Özne 2 ile olan çatışma bu durumu erteler. Temel izlenince ertelenmek zorunda kalır.

<i>Özne1</i>	<i>Özne2</i>	<i>Nesne</i>	<i>Engelleyici</i>	<i>Yardımcı</i>
<i>Harry Potter</i>	<i>Ron</i>	<i>Hortkuluk</i>	<i>Ölüm Yiyenler</i>	<i>Büyü</i>

2.2.3 Üçüncü Kesit: Bir Öznenin Anlatıya Yeniden Katılması

Harry ve Hermonie hortkuluk saklanmış olabilir düşüncesiyle Harry' nin doğduğu topraklara giderler. Burada Noel vaktidir ve Bayan Bathilds sandıkları kişiyle karşılaşır onun evine giderler. Ancak Bayan Bathilds görünümündeki varlık Lord Voldemort' un hortkuluk için yolladığı bir yilandan başkası değildir. Buradan kaçıp Dean Forest denen bir yere gelen Harry ve Hermonie burada Harry'nin esasının kırıldığını fark eder. Harry nöbet tutarken bir geyik karşısında belirir. Harry geyiği takip eder ve bir ırmak kıyısına varır. Harry ırmakta bir işaret fark eder ve buzlu kırık ırmağın içine girer ve burada hortkulukları yok edecek kılıcı bulur. Onu nehirden çekip çıkaran Ron olur. Harry kılıcı Ron'a verir ve hortkuluk kolyeyi yok etmesini söyler ancak tam bu sırada hortkuluk kolye açılır ve Ron' a ilizyonlar gösterir. Ancak Ron bunları yener ve hortkuluk kolyeyi yok eder.

Özne 1 ve Özne 3 uzam değiştirirler ve burada yeni bir Özne ile karşılaşırlar (Ö4) ardından bu yeni öznenin bir aldatmaca (engelleyici) olduğunu fark edip onu yok ederler. Bu sırada Özne 1' in gücünün kaynağı esası kırılır ve Özne 1 savunmasız kalır. Ancak bu sırada Özne 1 'e yardımcı bir işaret belirir ve böylece Özne1 hortkulukları yok edecek kılıca yani yeni bir yardımcı nesneye kavuşur. Tam bu sırada Özne 2 çıkar gelir ve hortkuluğun yok edilmesini sağlar.

<i>Özne1</i>	<i>Özne2</i>	<i>Özne3</i>	<i>Özne4</i>	<i>Engelleyici</i>	<i>Yardımcı</i>
<i>Harry</i>	<i>Hermonie</i>	<i>Ron</i>	<i>Bathilds</i>	<i>Yılan</i>	<i>Kılıç ve Tılsımlı Geyik</i>

2.2.4 Dördüncü Kesit : Lord Voldemort İlk Edinim

Harry ve arkadaşları bilgi alabilmek için Dırdırcı Editör' e giderler. Dırdırcı Editör de tuhaf bir hal vardır. Kendisi Harry ve arkadaşlarına Ölüm Yadigarları'nın hikayesini anlatır. Ardından Harry'i Voldemort' a vermeye kalkar , Harry ve arkadaşları yer sihriyle kaçarlar. Ancak ormanlık alanda hainler tarafından yakalanır ve Sihir Bakanlığına götürürler. Burada zindana atılıp işkence görürler ta ki cin Dobby onları kurtarana kadar. Fakat bu kurtarışın bedeli olur ve cin Dobby öldürülür. Bu sırada Lord Voldemort Mürver Asa' nın Dumbeldore' un mezarında olduğunu anlar ve onu ele geçirir.

Bu kesitte Dırdırcı Editör Harry'i kandırma eylemine başvurur. Dırdırcı Editör'ün tuhaf tavırları nedeniyle Harry tehlikeyi fark eder. Ö5 , Ö1' i kandırmaya çalışır. Harry bu durumu fark edip uzaklaşır. Harry ve arkadaşları sihir yardımıyla kaçar ancak yardımcı sihir onları kurtarmaz. Sihir Bakanlığının eline düşerler. Burada yeni bir özne katılır : cin Dobby. Bu sırada Lord Voldemort ilk edinimini başarıyla sonuçlandırır ve Ölüm Yadigarları'nın ilki olan Mürver Asa'ya sahip olur.

Özne1	Özne5	Özne6	Nesne	Yardımcı
Harry	Dırdırcı Editör	Dobby	Mürver Asa	Büyü

2.2.5 Beşinci Kesit: Yeni Bir Nesnenin Anlatıya Katılması

Harry ve arkadaşları güvenli bir evde bir araya gelir. Burada cincüce ile görüşür ve yardım isterler. Ardından Mr. Ollivander ile görüşüp Lord Voldemort'a Mürver Asa' dan bahsedip bahsetmediğini sorarlar ve böylece Mürver Asa' nın Lord Voldemort 'ta olduğu ortaya çıkar. Ardından bir başka hortkuluk olan kadehi almak için Hermonie, Madam Lestrage kılığında gider ve onun kasasındaki kadehi almak için goblinlerin bulunduğu bankaya giderler. Çeşitli mücadeleler sonunda kadehi alırlar. Bu sırada cincüce anlaşmalarına uymaz ve onları aldatır. Hermonie'nin üstün görüşüyle bankadan kurtulur ve bir deniz kıyısında kendilerini bulurlar. Ardından Harry ve arkadaşları Dumboldere'un kardeşi Aberforth ile karşılaşır ve Hogwarts'a girmeleri konusunda Aberforth'dan yardım alırlar. Böylece Hogwarts'a giden gizli bir geçit açılır ve Hogwarts' a doğru yol alırlar.

Harry ve arkadaşlarının güvenli evde bir araya gelmesiyle mekan değişir. Bu kesitte hikayeye yeni iki özne katılır: Mr. Ollivander ile cincüce. Lord Voldemort'un birinci edinimini gerçekleştirdiği açığa çıkar. Ardından Öl yeni bir nesneye sahip olmak için yola çıkar. Bu sırada yardımcı sandıkları cincücenin aslında bir engelleyici olduğu ortaya çıkar. Ardından yeni bir özne daha eklenir hikayeye : Dumboldero'un kardeşi Aberforth. Harry yeni hortkuluğa sahip olur ve kesit yeni bir mekan değişikliği ile sona erer.

<u>Özne1</u>	<u>Özne 7</u>	<u>Özne 8</u>	<u>Nesne</u>	<u>Engelleyici</u>	<u>Yardımcı</u>
Harry	Mr.Ollivander	Aberforth	kadeh hortkuluk	Cincüce	Hermonie Dumbeldore

2.2.6 Altıncı Kesit: Lord Voldemort'un İkinci Edinimi

Harry ve arkadaşları Hogwarts' a vardığında müdür Severus bunu öğrenir ve öğrencilerden Harry 'i ihbar etmelerini ister. Ancak profesörlerden biri Severus'un karşısına çıkar ve onunla düelloya tutuşur. Bunun sonucunda Severus biçim değiştirerek sisli bir dumana dönüşür ve kaçar. Öğrenciler ve profesörler Harry'ye destek olup hortkuluğu aramaya başlar. Bu sırada Hogwarts savunmaya hazır hale gelir. Karşılarında Lord Voldemort ise saldırıya başlar. Böylece iyi ile kötünün mücadelesi başlamış olur. Hogwarts Lord Voldemort'a karşı mücadele ederken Harry hortkuluğu arar ve saklı kalmış bir mahzende bulur. Harry hortkuluğu yok ettikten sonra son hortkuluk Lord Voldemort'un yanından ayırmadığı yılanı olduğunu fark eder. Harry son hortkuluk yılan sanırken Severus'un ona verdiği tılsım sayesinde tüm hikayeyi gizli kalmış yanlarıyla görür ve asıl son hortkuluğun kendisi olduğunu anlar. Lord Voldemort, Harry'i öldürdüğu takdirde içinde Voldemort'a ait parça da yok olacaktır.

Hikayeye yeni giren bir Özne ile Harry tehdit altında kalır. Harry uzun zaman sonra döndüğu ama hikaye için yeni bir mekan olan Hogwarts'ta yeni hortkuluğu arar. Bu sırada Severus'un tılsımı gerçeği görmesini anlar ve son hortkuluğun kendi olduğu ortaya çıkar. Bu sırada Voldemort ikinci edinimini gerçekleştirir ve savaşı başlatır.

<i>Özne1</i>	<i>Nesne</i>	<i>Yardımcı</i>	<i>Engelleyici</i>
Harry	Harry	Severus	Lord Voldemort

2.2.7 Yedinci Kesit : Lord Voldemort Üçüncü Edinim

Harry Voldemort'un karşısına çıkar. Voldemort Harry'i ve bununla birlikte kendinden bir parçayı öldürür. Ancak, Harry Araftan geri döner ve Voldemort kazandığını düşünürken karşısına çıkıp son mücadelesini yapar ve Voldemort'u yok eder. Böylece Mürver Asa Harry'nin eline geçer. Ancak Harry asayı ve gücünü istemez ve asayı kırıp yok eder.

Hikayenin sonunda 19 yıl sonrasına gideriz ve Harry ile arkadaşlarının kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlamasını görürüz ve böylece film sona erer.

Son kesitte son hortkuluğun Harry olduğu açığa çıkmış ancak Lord Voldemort bunu öğrenememiştir. Bundan dolayı üçüncü ve son edinimini gerçekleştirir ve Harry'i öldürür. Böylece üçüncü ve son edinimi gerçekleştirerek temel anlatı izlencesi gerçekleşir. Böylece uzun vadeli kötülük yerine gelmiş olur. Harry farklı bir uzam zamana doğru gider ve oradan geri dönüp Voldemort'u yener. Böylece Öl Gönderileni alt etmiş olur.

Hikaye boyunca uğruna savaşlar yaşanan ölüm yadigarı Mürver Asa 'yı Harry yok eder. Böylece uğruna yeni savaşlar yaşanmasını engeller. Ardından hikaye Harry'nin kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlamasıyla sona erer.

<i>Özne1</i>	<i>Gönderilen</i>	<i>Nesne</i>	<i>Engelleyici</i>
Harry	Voldemort	Mürver Asa	Voldemort

2.3 Filmin Başlangıcı ile Sonu Arasındaki Temel Dönüşüm

Yukarıdaki kesitlerin birbirine eklemlenerek bir anlatı zincirini nasıl oluşturduğunu gördük. Bir bakıma, filmi bazı kavram ve terimlere başvurarak, anlatı yapısının kurgusu açısından, göstergebilimsel bakış açısına göre yeniden okuyup yeniden yapılandırıldı.

Bu başlık altında ise filmin soyut ve mantıksal düzeyde oluşmasını sağlayan temel

anlamsal yapı ile temel sözdizimsel yapıyı ana çizgileriyle değerlendirmeye, dolayısıyla, filmin başlangıcı ile sonu arasındaki farklılığı yaratan, bir bakıma filmi anlatı yapan mantıksal ve sözdizimsel dönüşüm gösterilmeye çalışılacaktır.

Önce temel anlamsal yapı ile temel sözdizimsel yapı kavramlarını açıklamak gerekirse;

Temel Anlamsal Yapı: Bu düzey herhangi bir metnin en derin düzeyidir. İnsan düşüncesinin ve eylemlerinin en soyut, en evrensel ikiliklerinin, karşıtlıklarının yer aldığı bu düzeyin yine en temel karşıtlığı yaşam/ölüm karşıtlığıdır. Bir anlatı, böyle bir temel, evrensel, soyut ikiliğin üstünde yükselerek “şekillenip” metin biçimine dönüşebilir.

Temel Sözdizimsel Yapı: Bu düzey, hemen yukarıda sözü edilen temel karşıtlığı oluşturan ikiliğin öğeleri arasındaki mantıksal işlemlerin, dönüşümlerin yer aldığı derin yüzeydir (Rıfat,2009).

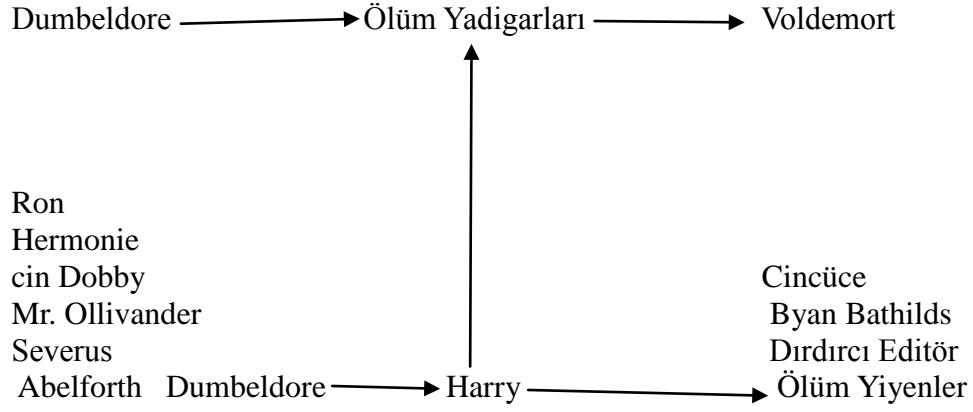
Bu iki temel yapıyı saptamak ve çözümleyici bir yaklaşımla ortaya koymak, göstergebilimcilerin etkinliklerinden biridir, hem de en temel, en gerekli olanıdır. Bu derin yapılar bilinmeden bu derin yapılar yeniden ortaya konmadan, bir metnin üretiliş kaynağı ve oluşum süreci açıklanamaz. Bu yapılar ortaya konmadan, olsa olsa yüzeysel yapıdaki sözcüklerin kimi kes sözlüksel kimi kez de bağlamsal anlamlarıyla uğraşılır. Bu da göstergebilim olmadığı gibi anlatıbilim de anlambilim de değildir.

Göstergebilimciler, bu iki temel yapıyı özellikle bir çizim aracılığıyla ortaya koyarlar. Ancak bu çizim, sıradan, rastlantısal bir çizim değil bir anlam evreninin temel yapısındaki birimleri “ varsayılan birimler” ve bu birimler arasındaki dönüşümleri ortaya koyan göstergebilimsel dörtgendir (Rıfat,2009).

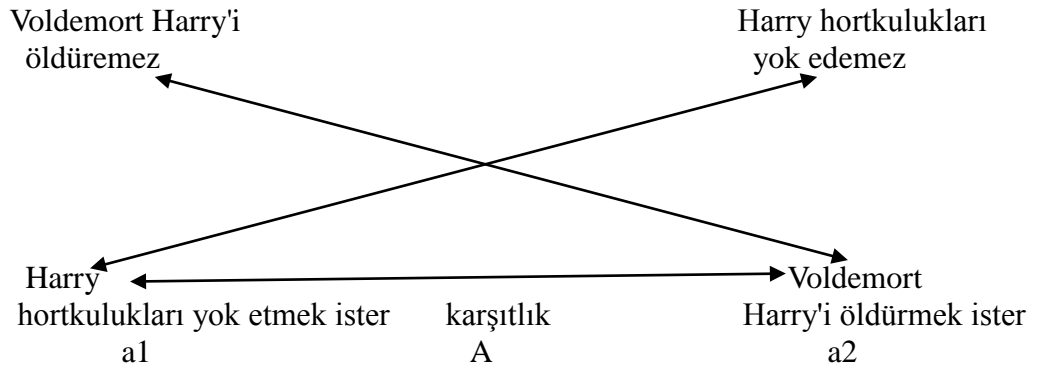
Göstergebilimsel dörtgende ortaya konan ilişkiler düzeni bir anlamlı bütünün soyut ve mantıksal düzeyde olmasını sağlayan temel anlamsal yapı “ ikilikler” ile temel sözdizimsel yapıyı “ ikiliğin öğeleri arasındaki mantıksal , ilişkiler dönüşümler” değerlendirmeye yarar. Göstergebilimsel dörtgendeki öğelerin birinden kalk(il)arak

ve mantıksal işlemler (değilleme, varlama,içerme) izlenerek karşıt, çelişik,içerilen (ve içeren;) öğeler bulunabilir (Rıfat,2009).

Eyleyenler	Oyuncular	Eyleyensel İşlevler
<i>Gönderen</i>	<i>Dumbeldore</i>	<i>Eksikliği belirten kişi</i>
<i>Nesne</i>	<i>Ölüm Yadigarları</i>	<i>Eksikliği duyulan şey</i>
<i>Alıcı</i>	<i>Harry</i>	<i>Seçilmiş kişi olduğuna inanışı</i>
<i>Özne</i>	<i>Harry</i>	<i>Kahraman</i>
<i>Engelleyici</i>	<i>Cincüce Ölüm Yiyenler Bayan Bathilds Dırdırcı Editör Bellatrix Lestrangle</i>	<i>Öznenin arayışını durdurmaya engellemeye çalışan eyleyen</i>
<i>Yardımcı</i>	<i>Ron Hermonie cin Dobby Mr. Ollivander Severus Abelforth Dumbeldore</i>	<i>Öznenin arayışını kolaylaştıran ona görevini yerine getirmede katkıda bulunan eyleyen.</i>
<i>Gönderilen</i>	<i>Voldemort</i>	<i>Öznenin başarısızlığı karşısında onu cezalandıracak eyleyen</i>

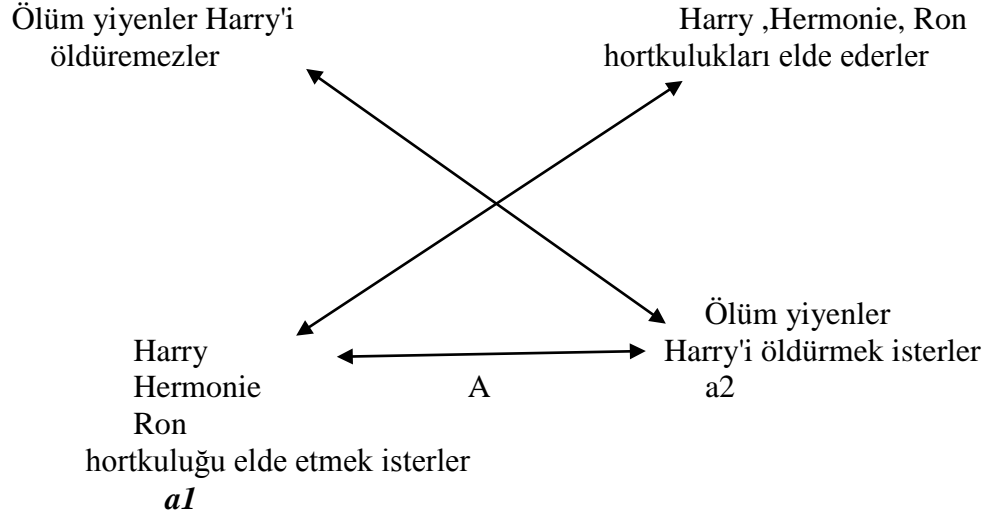

Harry Potter Ölüm Yadigarları Filmlerinin kesitlerinin bu iki temel yapısını göstergebilimsel dörtgenselle açıklanması :

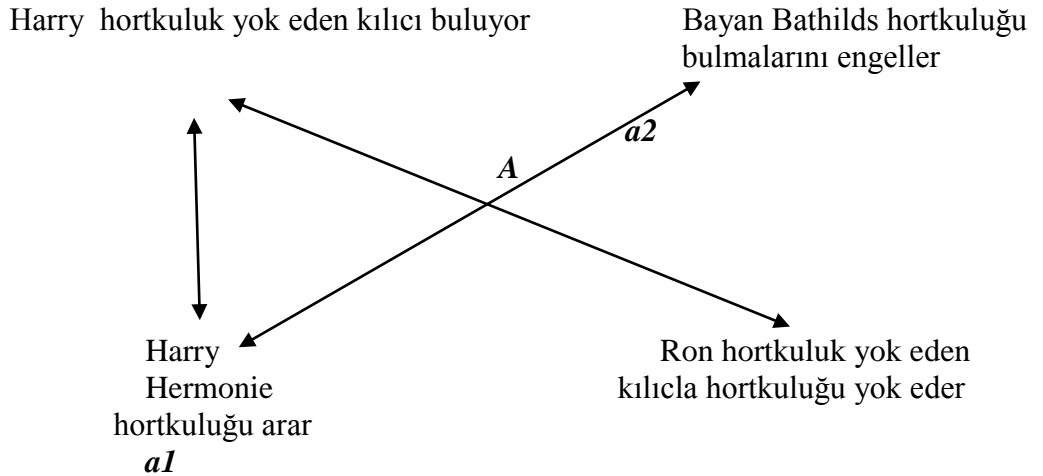

Bu kesitte olay örgüsünü hazırlayan, yaşanacak çatışmalara göre ilk belirlemelerin yapıldığı bir giriş, bir başlangıç, bir hazırlık kesitidir. Bu kesitin yapısını inceleyecek olursak; Hikayenin giriş bölümünde genel anlatı izlencesi ortaya konur: Voldemort'un Harry'i öldürmek için eyleme geçmesi ve Harry'nin de Voldemort'u yok edecek hortkulukları aramak için yola çıkışı başlangıçtır. Söylemsel yapının kimi özelliklerini vurguladıktan sonra anlatı boyutuna yönelerek eyleyenleri ve aralarındaki ilişkileri anlatı sözdizimi açısından incelemek gerekir.

Söylem boyutunda kişi diye adlandırılan birimler, anlatı boyutunda eyleyen kavramıyla belirtilir. Bu kesitte iki özne , bir nesne bir de yardımcı bulunmaktadır.

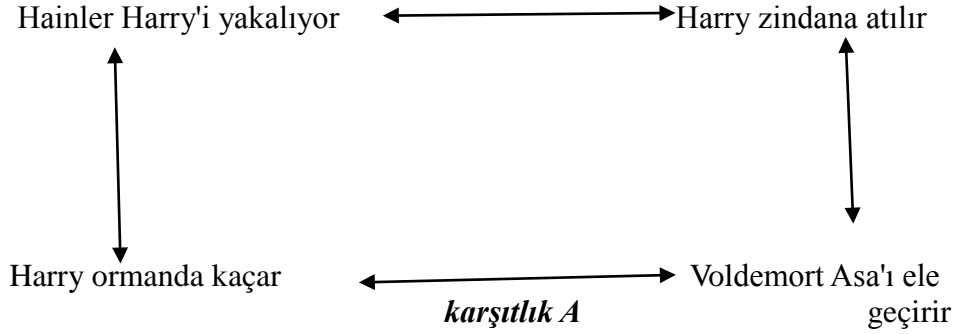

Sihir bakanlığının düştüğü haberiyle yaşanan kaosla başlayıp karakterlerden birinin ayrılmasına dek süren ikinci kesit bir öznenin ayrılmasıyla devam eder. Öznel' in isteği hortkulukları bulup yok etmektir. Bunun için büyüden yardım alır. Fakat engelleyici olarak ölüm yiyenler karşısına çıkar. Öznel geriye döndüğünde hortkuluğu yok etmek ister ancak yol arkadaşı Özne 2 ile olan çatışma bu durumu erteler. Temel izlenince ertelenmek zorunda kalır.

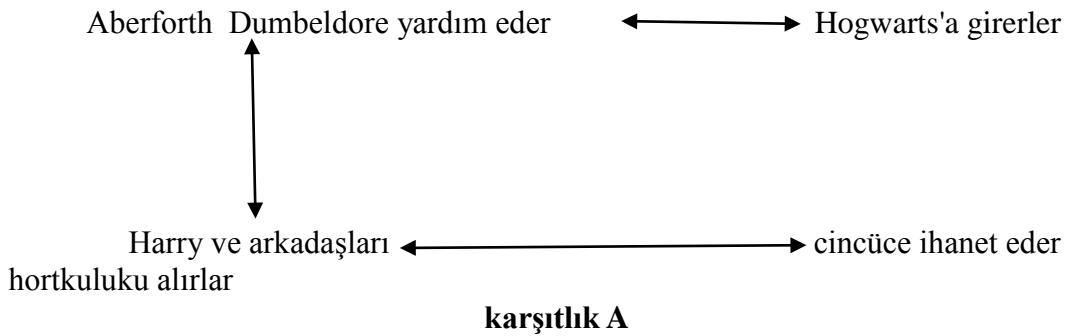

Özne 1 ve Özne 3 uzam değiştirirler ve burada yeni bir Özne ile karşılaşır (Ö4)

ardından bu yeni öznenin bir aldatmaca (engelleyici) olduğunu fark edip onu yok ederler. Bu sırada Özne 1' in gücünün kaynağı asası kırılır ve Özne 1 savunmasız kalır. Ancak bu sırada Özne 1' e yardımcı bir işaret belirir ve böylece Özne1 hortkulukları yok edecek kılıca yani yeni bir yardımcı nesneye kavuşur. Tam bu sırada Özne 2 çıkagelir ve hortkulukun yok edilmesini sağlar.

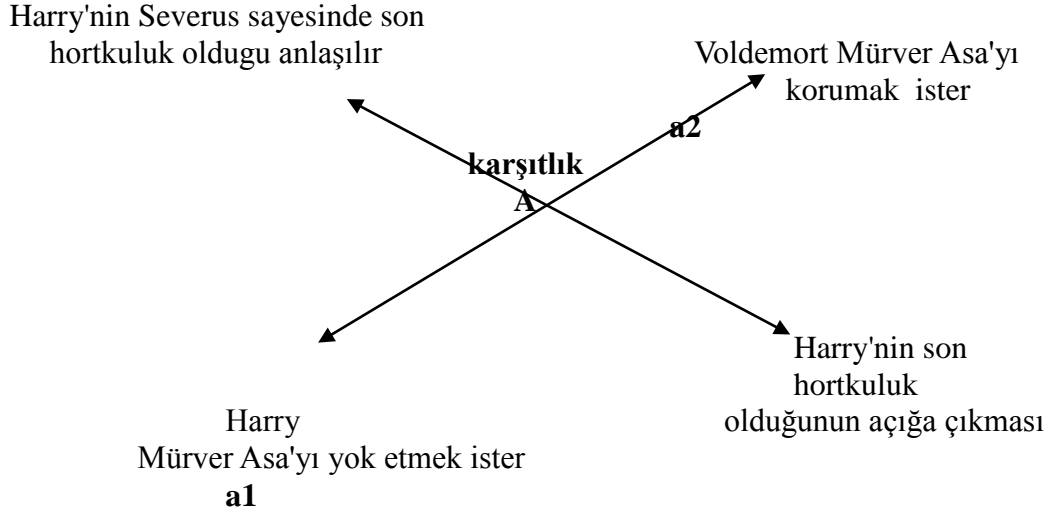
Bu kesitte Dırdırcı Editör Harry'i kandırma eylemine başvurur. Dırdırcı Editör'ün tuhaf tavrıyla Harry tehlikeyi fark eder. Ö5 , Ö1' i kandırmaya çalışır. Harry bu durumu fark edip uzaklaşır. Harry ve arkadaşları sihir yardımıyla kaçır ancak yardımcı sihir onları kurtarmaz. Sihir Bakanlığının eline düşerler. Burada yeni bir özne katılır : cin Dobby. Bu sırada Lord Voldemort ilk edinimini başarıyla sonuçlandırır ve ölüm yadigarlarının ilki olan Mürver Asa'ya sahip olur.

Harry ve arkadaşlarının güvenli evde bir araya gelmesiyle mekan değişir. Bu kesitte hikayeye yeni iki özne katılır: Mr. Ollivander ile cincüce. Lord Voldemort'un birinci

edinimini gerçekleştirdiği açığa çıkar. Ardından Öl yeni bir nesneye sahip olmak için yola çıkar. Bu sırada yardımcı sandıkları cincücenin aslında bir engelleyici olduğu anlaşılır. Ardından yeni bir özne daha eklenir hikayeye : Aberforth Dumboldero. Harry yeni hortkuluğa sahip olur ve kesit yeni bir mekan değişikliği ile sona erer.

Hikayeye yeni giren bir Özne ile Harry tehdit altında kalır. Harry uzun zaman sonra döndüğü ama hikaye için yeni bir mekan olan Hogwarts'ta yeni hortkuluğu arar. Bu sırada Severus'un tilsimi gerçeği görmesini anlar ve son hortkuluğun kendi olduğu ortaya çıkar. Bu sırada Voldemort ikinci edinimini gerçekleştirir ve savaşı başlatır.

Son kesitte son hortkuluğun Harry olduğu açığa çıkmış ancak Lord Voldemort bunu öğrenememiştir. Bundan dolayı üçüncü ve son edimini gerçekleştirir ve Harry'i öldürür. Böylece üçüncü ve son edinimi gerçekleştirerek temel anlatı izlencesi gerçekleşir. Böylece uzun vadeli kötülük yerine gelmiş olur. Harry farklı bir uzam zamana doğru gider ve oradan geri dönüp Voldemort'u yener. Böylece Öl Gönderileni alt etmiş olur. Hikaye boyunca uğruna savaşlar yaşanan ölüm yadigarı Mürver Asa 'yı Harry yok eder. Böylece uğruna yeni savaşlar yaşanmasını engeller. Ardından hikaye Harry'nin kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlamasıyla sona erer.

2.4 Filmdeki Kişilerin Bakış Açıları

Yukarıda temel yapıları incelerken film kesitlere ayrılmış ve anlatı izlencesi incelenmiştir . Bir üst düzeye çıkararak, kişilerin bakış açıları bu başlık altında ele alınacaktır.

Filmde dört bakış açısı yer almaktadır:

Lord Voldemort'un Bakış Açısı: Lord Voldemort serinin başından beri kimliğini ve arzusunu hiç saklamamış, mutlak iktidara ve güce kavuşabilmek için Harry'nin peşinde olmuştur. Çevresi tarafından hep ürkülen Lord Voldemort, öyle bir korku salmıştır ki insanlar onun adını telafuz etmeye bile çekinmiştir. Lord Voldemort gerek dış görünüşü gerekse eylemleriyle saf kötülüğün temsilcisi olmuştur. Aç gözlülüğü ve güce olan bitmez tükenmez açlığıyla kendi sonunu getirmiştir.

Harry Potter'ın Bakış Açısı : Harry çocukluğundan itibaren bir seçilmiş olandır. Dürüstlüğü ve fedakarlığı ile bir çok defa Voldemort ve yandaşlarını mağlup edebilmiştir. Harry iyilikten ve fedakarlıktan vazgeçmeyen tavrıyla filmin sonunda son hortkuluğu yok edebilmek için kendi canını ortaya koyarak baştaki edinimini gerçekleştirmiştir.

Yardımcıların Bakış Açısı : (*Ron, Hermonie, cin Dobby, Mr. Ollivander, Severus, Aberforth Dumoldero*): Harry'nin fedakar ve görevine düşkün tavrını destekleyen yardımcı kahramanları olmuştur. Bu kahramanlar başta Hermonie ve Ron'dur. Üç arkadaş tüm filmler boyunca ayrılmamış ve Harry'ye yardımcı olmuştur. Bunlar dışında bir diğer önemli kahraman ise cin Dobby'dir. Hayatı pahasına Harry'nin davasına inanmış ve bu uğurda canını feda etmiştir. Severus ise bir başka önemli kahramandır. Lord Voldemort'u yenebilmek uğruna ona dost görünerek Harry'nin davasına hizmet etmiştir. Tüm bu yardımcı kahramanlar bazen dolaylı bazense bilerek Harry'nin Voldemort karşısında galip gelmesinde yardımları olmuş ve Harry'nin edinimini gerçekleştirmesine katkıda bulunmuşlardır.

Engelleyicilerin Bakış Açısı : (Ölüm Yiyenler, Cincüce, Bayan Bathilds, Dırdırcı Editör)

Harry'nin tek edinimini gerçekleştirmek için karşısına engelleyici kahramanlar çıkmıştır. Zaman zaman bunlar ne oldukları baştan belli varlıklar olsa da kimi zaman Cincüce veya Dırdırcı Editör gibi yardımsever görünen aslında kötü niyetli karakterlerde çıkmıştır. Cincüce gerçek kişiliğini saklayarak gerçek edinimini gerçekleştirmiştir. Bayan Batilds ise Voldemort'un tamamen ilizyon olarak yarattığı Harry'i yok etme edimi taşıyan bir karakterdir. Ölüm yiyenler ise tamamen Voldemort'un emrindeki varlıklardır. Harry tüm bu varlıklardan zaman zaman kaçabilmiş zaman zaman ise mücadele etmek zorunda kalsa da galibiyet onun için kaçınılmaz olmuştur.

2.5 Filmde Kişilerin Oluşması ve Özellikleri

Filmin anlatı boyutunu gerek kesitlerde, gerekse temel dönüşüm aşamasında incelerken, dikkat edilirse, kişilerden çok eylemde bulunan olay örgüsünü mantıksal, söz dizimsel olarak gerçekleştiren Özne, Nesne, Gönderen, Gönderilen gibi birimlerden söz edildi. Bunun nedeni filmi en soyut düzlemde, bir tümceyi dilbilimsel açıdan incelemişcesine değerlendirmektir. Bir başka deyişle, bir anlatı dilbilgisini (anlatı grammeri) uygulamaya çalışıldı.

Bu aşamadaysa Özne, Nesne vb. Öğelerin hangi ad ve özelliklerle donandığını, bu söz dizimsel birimlerin bir bakıma nasıl “kişileştirilip” “giydirildiğini” görüyoruz. Kişiler nasıl beliriyor, kişileşme nasıl oluyor bu incelenecektir. Daha açıkçası kişileri ve bu kişilerin anlamsal yüklerini, değerleri araştırılacaktır.

Anlatı programının bu dört evresi yine bir anlatı olan sinemasal anlatının çözümlenmesinde kullanılabilir. Çünkü filmsel anlatımda gösteren ve gösterilen arasındaki ilişkinin kurulması filmsel anlamın üretilmesini sağlar. Greimas'ın göstergebilimsel çözümlenmesinin sinemaya uygulanmak üzere yukarıda yazılan anlatı programını esas alır. Greimas'a göre dil dışı göstergeler de çözümlenmelidir. Çünkü kullandığımız eklemlili dilin göstergeleri gibi diğer dil dışı göstergelerde bir

dildir. Bu nedenle göstergebilimin nesnesi yalnızca kullandığımız eklemli dil değil, doğal dilin dışındaki dil dizgeleridir; müzik, sinema, moda, resim vb İnceleme konumuz olan Harry Potter da bir sinema ürünü olması dolayısıyla sinemanın göstergebilime göre yeniden tanımı yapacak olursak; sinema genel anlamda, dil dışı göstergelerden oluşan bir iletişim dizgesi ve bir sanat dilidir, dildir çünkü sinemanın kendine özgü anlatım yöntemleri, hatta dilbilgisi vardır.

Evre-Eyretim (Gönderme): Herhangi bir anlatının ilk evresi olan eyretim, olaylar dizisinin oluşmaya başlama evresidir. Lord Voldemort ve yandaşlarının bir araya toplanıp Harry'i öldürme planları yaparken Harry ve arkadaşları sihirle Harry' i korumak için Harry görünümüne dönüşür. Bu durum temel dönüşümü sağlayarak olayın akışını yönlendirmiştir. Burada aranan özne Harry Potter, gönderen ise Dumbeldore'dur. Kahramanı, özneyi (eyleyen) herhangi bir göreve gönderen ya da görevlendiren (eyleten) kişi vardır. Kahraman bu görevi her zaman zorla ya da bir başkasının önerisi ile yapmaz, bazen de kendi isteğiyle bu görevi üstlenir. Nitekim filmde de bu böyle olmuş ve Harry özne olmuştur. Buradaki eyretim aşaması gönderen (eyleten) ile kahraman (özne,eyleyen) arasındaki ilişkidir. Yani bir anlamda Dumboldore ve Harry arasındaki ilişkidir. Özne olan Harry, hortkulukları yok edip Lord Voldemort'u öldürebilmek için elinden geleni yapar, onun için hocalarıyla ve arkadaşları ile zaman zaman ters düşer, Lord Voldemort'ta karşı özne olarak Harry' ye karşı koyar ve mücadele başlar. Böylece Harry'ın güdülenmesiyle eyretim evresi başlamış olur.

Evre-Edinim (Yeterlilik, Güçlenme): Harry'nin , Lord Voldemort'u ve hortkulukları yok edebilmek için gerekli olan yetenekleri kazanmak için çalışması gerekecektir. Çünkü Harry için Voldemort'u yok etmek ailesinin intikamını almak gibi basit bir amaçtan çok daha fazlasıdır. Harry her ne kadar intikam içi bu işe girişmiş olsa da zamanla görevinin büyüklüğünü anlamıştır. Ancak daha sonra Harry, Lord Voldemort'un tüm büyücüler için ne büyük tehlike olduğunu keşfeder ve onu yok etmek için elinden gelen her şeyi yapar. Bu evre, edinim (yeterlilik) olarak adlandırılmaktadır. Bu evrede artık gönderenin işlevi sona erer. Gönderen olan Dumbeldore, bu uğurda canını verir ve bundan sonraki aşama özne olan Harry'e

odaklanır. Harry bazı sınamalardan geçer, örneğin hortkulukların etkisi altına girer. Ancak Harry seçilmiş kişi olmanın verdiği güçle hortkulukları yok etmeye yetecek güç ve yeteneklerle donanmıştır. Bu aşamada Harry'ın Voldemort'u yok etmesi için gerekli çabayı gösteren Ron ve Hermonie gibi destekleyici karakterler olduğu gibi onu engellemeye çalışan Bellatrix Lestrange gibi kişiler de vardır.

Evre-Edim (Gösterme): Harry, hortkulukları yok edebilmek için gerekli olan araçları ve manevi yetenekleri edinir. Hortkulukları yok edebilecek kılıcı bulur ve en önemlisi kendine olan inancına kavuşur. Harry bu yetenekleri elde ettikten sonra asıl amacı olan Voldemort'u yok etme isteğini eyleme geçirmek için uğraş vermeye başlar. Ancak burada son hortkuluğun kendisi olduğunu öğrenmesiyle kendi kendisine engel olarak çıkar ve böylece yavaş yavaş dönüşümün sağlanacağı sonuca doğru yaklaşılır.

Evre-Yaptırım (Teyit Etme): Bu evrede Harry 'in yaptıkları yine kendisi tarafından değerlendirilir. İlk filmde bu yana yok etmek, intikamını almak için uğraş verdiği Lord Voldemort'un son ve en önemli hortkuluğunun kendisi olmasını öğrenmiştir. Bu da Harry'ın ikilemde kalması sonucunu beraberinde getirmiştir. Çünkü uğruna savaştığı ve yok etmeye ant içtiği hortkuluklardan biri kendisi çıkmıştır. Böylece Harry yalnızca Özne değil aynı zamanda Nesneye' de dönüşmüştür. Ancak Özne , Nesne'yi yok etmeyi kafasına koyar ve böylece Özne olan Harry, Nesne olan Harry'yi yok eder. Lord Voldemort yok olur. Bu fedakarlığı ve bilgeliği sayesinde Harry, Arafta Dumboldero ile karşılaşır ve ödüllendirilerek dünyamıza geri döndürülür.

2.6 Filmde Uzamın Oluşması

Filmde ağırlıklı olarak ilk bölümde dış uzam çekimi yapılmıştır ki buna en güzel örnek Hogwarts'ta geçen savaş sahneleri ile Deep Forest da yapılan çekimlerdir. Bunun dışında filmin genelinde kalabalık topluluklar ve uzun yolculuklar içerdiğinden iç uzam çekimleri de yapılmıştır.

Birbirinin tamamlayıcısı olan iki filmde işlevi olan dokuz uzam görülür.

Uzam 1: Harry'nin Evi : Bu uzam,filmin anlatı boyutu açısından hazırlandığı bir uzamdır. Harry'in arkadaşlarının bir araya gelip Harry'i kurtarma planlarını hayat geçirdiği bu uzam, Harry için Voldemort'u yenme ve çaresizlikten kurtulma için umudun,dostluğun ve fedakarlığın simgesidir.

Uzam 2 : Kafede ölüm yiyenler karşılaşma: Bu uzam Harry ve arkadaşlarının Voldemort'un ölüm yiyenlerle karşılaştığı uzamdır. Ruh emiciler için bu uzam Harry'i bulup saldırma şansına eriştikleri için keyifli, düşmanı yenmeye giden yolun göstergesidir. Harry içinse bu karşılaşmanın yaşandığı uzam Lord Voldemort'un ilk atağıyla karşılaştığı mekan olarak esensizlik,mutsuzluk göstergesidir. Ayrıca bu uzamın en önemli yönü Harry'in Voldemort'un adamlarıyla ilk kez fiziksel mücadeleye girmesidir.

Uzam 3: Harry'nin doğduğu ev: Bu uzam her şeyin başladığı yerdir. Harry'nin ailesinin katledildiği Harry'nin Voldemort ile ilk karşılaştığı uzamdır. Bu uzam mutsuzluğu, savaşın başlangıcını ve Voldemort'un büyük kötülüklerini gösteren simgedir. Harry yıllar sonra buraya gelmesi Voldemort ile yeniden yüzleşmesinin göstergesidir.

Uzam 4 : Dean Forest ormanı: Bu uzam Harry ve arkadaşlarının saklanıp kendilerini güvende hissettikleri uzamdır. Burada Harry'nin esasının kırılması onun savunmasız kalmasının göstergesi olduğu gibi bir başka güce kavuşacağıının da göstergesidir. Sihrin yardımı ve cesaretiyle Harry hortkulukları yok edecek kılıca kavuşur ve böylece bu uzam Harry'nin gücünü kaybedip yeniden daha büyük bir güce kavuşmasının göstergesini taşımaktadır.

Uzam 5: Sihir Bakanlığı: Bu uzam Harry ve arkadaşlarının ihanete uğrayıp hapsedildiği uzamdır. Harry için umutsuzluğu simgeler ancak cin Dobby ile karşılaşmasıyla bu umutsuzluk yerini umuda bırakır. Bu uzamda Harry ve arkadaşları için önce çaresizliğin ardından kurtuluşun göstergesi olmuştur.

Uzam 6: Goblin Bankası: Bu uzamda hortkuluklardan birini almak için Goblin bankasındaki Madam Lestrage kasasına giderler. Bu uzamda Harry ve arkadaşları

için yeni bir hortkuluğa ulaşmanın heyecanı ve sevinci gösterilse de cincüce tarafından uğradıkları ihanet ile de hayalkırıklığı ve zorda kalma durumu yaşanır. Bundan dolayı da bu uzamda hem başarmanın sevinci hem de hayalkırıklığı, ihanet aynı anda gösterilmiştir.

Uzam 7: Aberforth Dumboldero'un evi: Bu uzam Harry ve arkadaşları için eşiği simgeler. Burada Voldemort ve yandaşlarının karşılarna çıkacakları Hogwarts'a doğru yol alacak geçide giderler. Bu da yüzleşmeye giden yoldur. Artık Harry son hortkuluğu yok etmeye doğru yola çıkmaktadır. Bu uzamda cesaret ve yardımlaşma göstergesi göze çarpmaktadır.

Uzam 8: Hogwarts : Bu uzam, Voldemort'un edimlerini gerçekleştirdiği, anlatı izlencesinin tam olarak sonuçlanmaya doğru yol aldığı yerdir. İlk başta Voldemort'un mutluluğunu/ esinliğini; Harry 'nin ise mutsuzluğunu simgelese de bu değişir ve Voldemort'un yenilgisiyle Voldmeort'un mutsuzluğu Harry'nin ise mutluluğu ve başarısı simgelenir.

Uzam 9: Tren İstasyonu: Bu uzam Harry'nin tüm edimlerini gerçekleştirip tam sonuca ulaştığı uzamdır. Harry ve arkadaşları mutlu ve başarılı göstergelerle simgelenirken, büyüüp Hogwarts'a gidecek yaşa gelmiş çocukları ise umudun göstergesidir.

2.7 Filmde Zamanın Düzenlenişi

Uzamdan söz etmek aynı anda eylemlerin oluşumu açısından zamandan söz etmeyi de gerektirir.

Film süresince kış mevsimi ve alacakaranlık ile gece yoğunluğu bulunmaktadır. Harry ile Voldemort'un eylemlerine bakacak olursak, bunların aynı anda gerçekleştiklerini , aynı zaman süresine yayıldıkları görülür. Voldemort'un Harry'yi yok etmeye yönelik zamansal yayılımı yoktur. Ancak buna karşılık, Harry ve arkadaşlarının Voldemort'ta doğru aldıkları yoldaki edimlerinin bir zamansal

yayılımından söz edilebilir.

Harry'nin hortkulukları ararken harcadığı zaman bize filmde açıkca verilmiştir. Bunun yanı sıra Voldemort'un Mürver Asa'yı ele geçişi de eş zamanlı olarak verilmiştir.

Bir başka deyişle Harry'ni hortkulukları elde etme süresi anlatılırken, Voldemort'un Ölüm Yadigarları gibi bir kaç eylemi gerçekleştirme süresi eşit süreler olarak anlatılmaktadır.

Harry'nin hortkulukları yok edip son hortkulukun kendisi olduğunu anlayıp kendisini feda etmesiyle Voldemort son edinimini gerçekleştirir ve asıl edinimin sonuçlanmasıyla anlatı zamanı da bütünlendir.

BÖLÜM 3

3. HARRY POTTER ÖLÜM YADIGARLARI FİLMLERİNİN OLGUSAL DONANIM ÇÖZÜMLEMESİ

3.1 Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I Olgusal Donanım Çözümlemesi

3.1.1 Filmin Kimliği

Yönetmen	<u>David Yates</u>
	<u>David Heyman</u>
Yapımcı	David Barron <u>J. K. Rowling</u>
Hikâye	<u>J. K. Rowling</u>
Uyarlama	<u>Steve Kloves</u> <u>Daniel Radcliffe</u> <u>Rupert Grint</u> <u>Emma Watson</u>
Oyuncular	<u>Ralph Fiennes</u> <u>Robbie Coltrane</u> <u>Helena Bonham Carter</u> <u>Alan Rickman</u> <u>Alexandre Desplat</u>
Müzik	Tema: <u>John Williams</u> Orkestra Şefi: <u>Conrad Pope</u>
Sanat yönetmeni	<u>Eduardo Serra</u>
Kurgu	<u>Mark Day</u>
Stüdyo	<u>Heyday Films</u>
Dağıtıcı	<u>Warner Bros.</u>
Cinsi	Sinema filmi
Türü	<u>Fantastik</u> , <u>Macera</u> , <u>Gerilim</u> , <u>Aksiyon</u>
Renk	Renkli
Yapım yılı	2010 18 Kasım 2010 (Uluslararası)[3]
Çıkış tarih(ler)i	19 Kasım 2010 (Birleşik Devletler) (Birleşik Krallık)
Ülke	<u>ABD</u>

	<u>Birleşik Krallık</u>
Dil	İngilizce
Bütçe	250.000.000 \$
Hasılat	955.417.476 \$
Önceki film	<u>Melez Prens</u>
Devam filmi	<u>Ölüm Yadigarları: Bölüm 2</u>

3.1.2 Filmin Öyküsü

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I

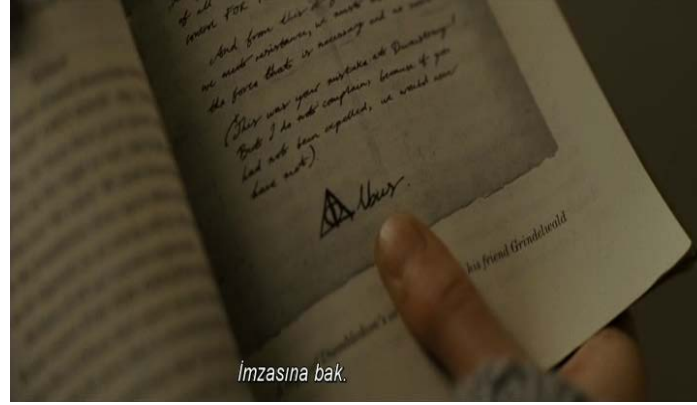
Lord Voldemort ve yandaşları bir araya toplanıp Harry'i öldürme planları yaparlar. Harry ve yoldaşları bir sihirle Harry'i korumak için Harry görünümüne dönüşür. Harry ve yoldaşları içlerinden birinin ihanetine uğrar ve Lord Voldemort'un saldırısına maruz kalır. Harry, çevresine tehdit oluşturduğuna karar verir ve yalnız başına kimseye haber vermeden hortlukları aramaya çıkıyorken arkadaşı Ron tarafından durdurulur. Düğün hazırlıkları yapılırken Harry ev sahibi kızla yakınlaşır. Ardından Sihir Bakanı gelir ve Profosör Dumbledore'un vasiyeti ile mirasını açıklar. Harry ve arkadaşlarına Dumbeldore 'dan kalma sihirli nesnelere verilir. Düğün başlar ve burada Harry, Dumbeldore'un bilinmeyen yanlarını öğrenir. Tam bu sırada Sihir Bakanlığının düştüğü ve Bakanın öldüğü haberi alınır. Ortamda kaos hakim olur ve herkes etrafa koşturur. Ortalığın darmadağın olmasından sonra Harry ve arkadaşları sihirle kendilerini kalabalık bir şehrin bulvarında bulurlar. Burada sığındıkları bir kafede ölüm yiyenlerin saldırısına maruz kalırlar. Çıkan çatışmada Harry ve arkadaşları ölüm yiyenleri alt eder. Harry ve arkadaşları bir sihir sayesinde üç yetişkinin görüntüsüne bürünerek hortkulukları aramaya başlarlar. Bu sırada onların gerçek kimlikleri açığa çıkar ve yaralanırlar. Ardından şehir merkezinden bir sihirle kurtulup ormanlık bir alanda kendilerini bulurlar. Burada ellerine geçen hortkuluğu yok etmek için uğraşırlar. Bu sırada hortkuluk bir kolyedir ve sırayla takarlar. Bu hortkuluğun yan etkileri ortaya çıkar ve onları etkiler. Bundan doğan bir kavgada Ron , Harry ve Hermonie'yi terk etme kararı alır ve Harry'i yeterince çaba göstermemekle suçlar. Harry ve Hermonie hortkuluk saklanmış olabilir düşüncesiyle Harry'nin doğduğu topraklara giderler. Burada Noel vaktidir ve

Bayan Bathilds sandıkları kişiyle karşılaşır onun evine giderler. Ancak Bayan Bathilds g6r6n6m6ndeki varlık Lord Voldemort'un hortkuluk için yolladığı bir yılandan başkası değildir. Buradan kaçıp Dean Forest denen bir yere gelen Harry ve Hermonie burada Harry'nin asasının kırıldığını fark eder. Harry n6bet tutarken bir geyik karşısında belirir. Harry geyiği takip eder ve bir ırmak kıyısına varır. Harry ırmakta bir işaret fark eder ve buzu kırıp ırmağın içine girer ve burada hortkulukları yok edecek kılıı bulur. Onu nehirden çekip çıkaran Ron olur. Harry kılıcı Ron'a verir ve hortkuluk kolyeyi yok etmesini s6yler ancak tam bu sırada hortkuluk kolye açılır ve Ron'a ilizyonlar g6sterir. Ancak Ron bunları yener ve hortkuluk kolyeyi yok eder. Harry ve arkadaşları bilgi alabilmek için Dırdırcı Edit6r'e giderler. Dırdırcı _Edit6r de tuhaf bir hal vardır. Kendisi Harry ve arkadaşlarına 6l6m Yadigarları'nın hikayesini anlatır. Ardından Harry'i Voldemort'a vermeye kalkar , Harry ve arkadaşları yer sihriyle kaçarlar. Ancak ormanlık alanda hainler tarafından yakalanır ve Sihir Bakanlığına g6t6r6rler. Burada zindana atılıp işkence g6r6rler ta ki cin Dobby onları kurtarana kadar. Fakat bu kurtarışın bedeli olur ve cin Dobby 6ld6r6l6r. Bu sırada Lord Voldemort M6rver Asa' nın Dumbeldore' un mezarında olduğunu anlar ve onu ele geçirir. Harry ve arkadaşları g6venli bir evde bir araya gelir. Burada cinc6ce ile g6r6ř6r ve yardım isterler ardından Mr. Ollivander ile g6r6ř6p Lord Voldemort'a M6rver Asa' dan bahsedip bahsetmediğini sorarlar ve b6ylece M6rver Asa' nın Lord Voldemort 'ta olduğu ortaya çıkar. Ardından bir başka hortkuluk olan kadehi almak için Hermonie, Madam Lestrangle kılığına gider ve onun kasasındaki kadehi almak için goblinlerin bulunduğu bankaya giderler. Çeşitli m6cadeleler sonunda kadehi alırlar. Bu sırada cinc6ce anlaşmalarına uymaz ve onları aldatır. Hermonie'nin 6st6n g6r6s6yle bankadan kurtulur ve bir deniz kıyısında kendilerini bulurlar. Ardından Harry ve arkadaşları Dumboldere'un kardeşi Abelforth Dumbeldore ile karşılaşırlar ve Abelforth Dumbeldore onların Hogwats'a girmesine yardım eder. B6ylece Hogwats'a giden gizli bir geçit açılır ve Hogwats' a doğru yol alırlar.

3.1.3 Çekim Özellikleri ve Çerçeveleme

a) Ayrıntı çekimi:

“Harry Potter Ölüm Yadigarları”filminde sık sık ayrıntı çekimlere rastlanmaktadır. Ayrıntı çekimler genellikle nesnelere önemini ifade etmek için kullanılmıştır. Özellikle Harry Potter'ı Ölüm Yadigarları'na ve hortkuluklara götüren nesnelere gösterilişinde ayrıntı çekimlere yer verilmiştir.

Ölüm Yadigarları'nın simgesinin seyirciye ilk gösterilişi ve yadigarlara giden yolda ilk ipucu Albus Dumbeldore'un mektubundaki Ölüm Yadigarları simgesinin ayrıntı çekim gösterilişi.

Albus Dumbeldore'un Harry Potter'a vasiyetinde bıraktığı mirası olan snitch topunun ayrıntı görünümü.

Hortkulukları yok edebilme gücüne sahip Griffindor'un kılıcı'nın ayrıntı çekimi.

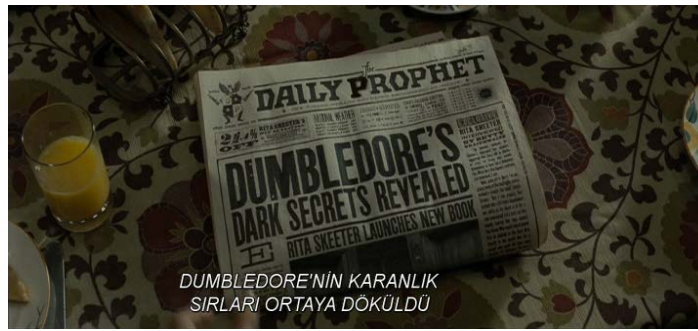
Ölüm Yadigarları'nı bulma yolunda yardımcı olan nesnelerin ayrıntı çekim görünüşü

Hortkuluk kolyenin yok oluşunun ayrıntı görünümü

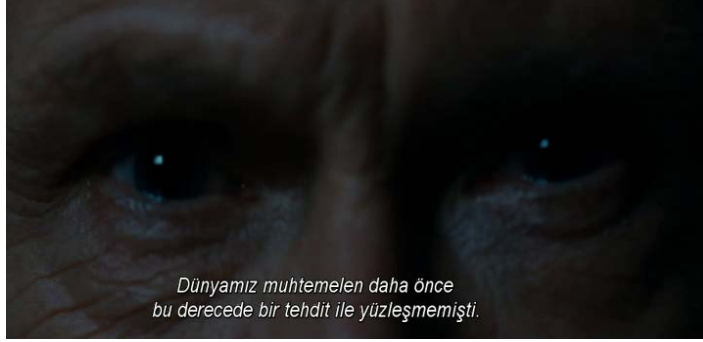
Harry'nin Dumbeldore'dan miras kalan snitch topundan ipucu elde edişinin ayrıntı çekimi

Hogwarts ve Sihir Bakanlığının Voldemort yanlıları tarafından ele geçirilmesinden sonra Dumbeldore ve Yoldaşlık hakkında atılan iftiraların yer aldığı gazetenin ayrıntı çekimi

Voldemort'un Harry'e karşı Mürver Asa'yı ilk kullanımının ayrıntı görünümü

Filmin başında Sihir Bakan'ının hikaye boyunca karşılaşılabilecek tehlikeleri anlatırken yüzüne yapılan ayrıntı çekim

b) Betimleyici çekimi:

Film boyunca betimleyici çekimlere çok nadir rastlanmıştır. Bunun nedeni serinin önceki filmlerinde Harry'nin bulunduğu mekanların tanıtıldığı betimleyici çekimlerin yapılmasıdır. Harry Potter Ölüm Yadigarları Part 1 filminde tek betimleyici sahne kullanılmıştır.

Filmdeki tek betimleyici sahne Harry'nin teyzesi ve eniştesinin evden ayrıldığı sırada büyüdüğü sokağın gösterildiği sahnedir.

c) Baş çekimi:

Baş çekimi film boyunca yüzlerdeki korku ve endişe başta olmak üzere duyguların dışavurumunu belirtmek amaçlı kullanılmıştır.

Mürver Asa hakkında konuşulurken yüzlerdeki gerginliğin baş çekim gösterilmesi

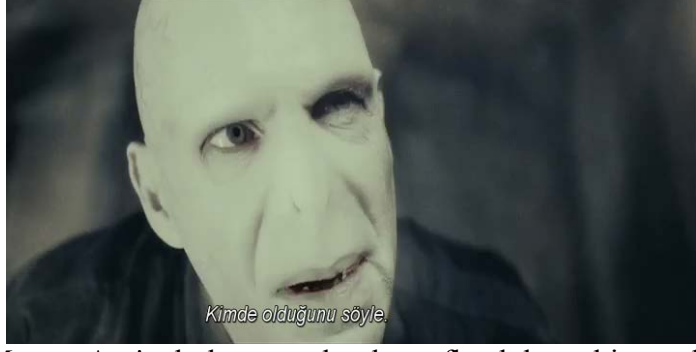

Madam Lestrange'sın Harry karşısındaki ilk yenilgisindeki şaşkınlığın ve korkunun baş çekimle gösterilmesi

Harry'nin Voldemort karşısında tedirgin halinin yakın plan baş çekimi ile gösterilişi

Voldemort'un Mürver Asa'yı bulmaya çalışırken öfke dolu ve bir yandan endişeli halinin baş çekim gösterimi

Sihir Bakanı'nın öldürülmeden kısa süre önce çevresindekilere son konuşmalarından birini yaparken ateşli ve gergin halinin baş çekim gösterilişi

Çok özlü iksir ile Sihir Bakanlığı çalışanı görünümüne giren Harry'nin endişeli ve heyecanlı halinin baş çekim gösterimi

Voldemort'un Ölüm Yadigarları filminde Harry'ye ilk saldırısını gerçekleştirirken yüzündeki öfkenin baş çekim gösterilişi

Harry'nin hortukulukları yok etmek konusunda fikir alırken baş çekim gösterimi

Dırdırcı Editör'ün kızı kaçırıldıktan sonra ölüm yadigarlarından bahsederken hüzünlü halinin baş çekimle gösterimi

d) Bel çekimi:

Filmde bel çekim sıklıkla kullanılmıştır. Özellikle mimiklerin anlatımda yetersiz kaldığı sahnelerde beden dilini gösterebilmek amacıyla sık sık bel çekimlere yer verilmiştir.

Harry'nin Dean Forest ormanında bel çekim gösterilişı

Madam Lestrange'in Harry'i ele geçirebilmek için Hermonie 'yi esir alışının bel çekim gösterimi

Harry ve yol arkadaşları Ron ile Hermonie'nin üçlü olarak bel çekim gösterilişı

Harry ve Ron'un Hermonie'nin anlattıklarını dinlerken bel çekim gösterimi

Çok özlü iksirin etkisiyle Sihir Bakanlığı çalışanlarına dönüşen Harry, Ron ve Hermonie'nin bel çekim gösterilişi

Dırdırcı Editör'ün Harry ve arkadaşlarını oyalarken Voldemort'un adamlarının gelişini beklediği sırada bel çekim görünümü

Sihir Bakanı tarafından Dumbeldore'un vasiyeti açıklanırken Harry,Ron ve Hermonie'nin bel çekim otururken gösterimi

Harry'nin güvenli evde Dumbeldore hakkında yazılan iftiraları okurken bel çekim görüntümü

Hermonie'nin Harry ve Ron'a nasıl yol almaları gerektiğini anlatırken bel çekim görüntüsü

e) Saptama:

Öykünün kırılma noktalarını tespit eden saptama sahneleri Harry Potter Ölüm Yadigarları Part 1 filminde sıkça kullanılmıştır. Saptama sahneleri seyirciyi devamındaki sahnelere hazırlar.

Voldemort'un, Dumbeldore'un mezarını açarak Mürver Asa'ya ulaşması ile Mürver Asa'yı ilk kez kullanımının filmin son sahnesinde olması bir sonraki filmde Voldemort'un üstünlük sağlayıcı bir koz edinerek hikayeye devam edeceğini gösteren bir saptama çekimidir.

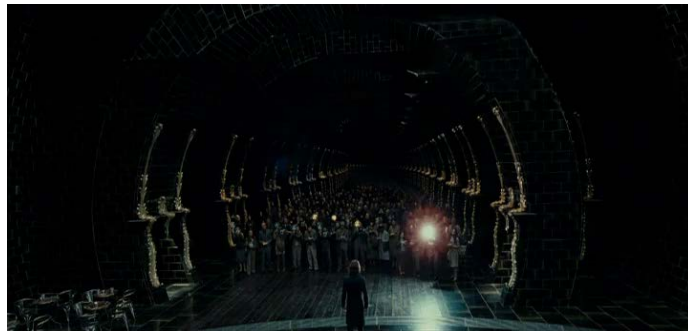
Harry hortkuluk kolyeyi yok etmenin yolunu ararken geyik şeklindeki tılsım karşısına çıkar ve Harry'i hortkulukları yok edecek kılıca götürür. Bu sahne hortkulukların nasıl yok edileceğinin ortaya çıktığı ve sonrasındaki sahneleri etkilediği bir saptama çekimidir.

Yoldaşlığın sihirler Harry görünümüne girmeye karar verdiği bu sahne Voldemort'a karşı ilk adımın atıldığı andır. Bu sahne kırılma noktasının yaşandığı bir saptama çekimidir.

Düğün sırasında Sihir Bakanlığı'nın düştüğü ve Sihir Bakanı'nın öldüğü haberinin gelmesiyle Voldemort ve yandaşlarının güçlendiğinin gösterildiği bir saptama çekimidir.

Sihir Bakanı'nın ölmeden kısa süre önce konuşma yaptığı sahne yakında dengelerin değişeceğinin göstergesi olan bir saptama çekimidir.

Yeni Sihir Bakanı'nın atanmasını anlatan bu sahne ile Voldemort'un gittikçe güç kazandığını anlatan bir saptama sahnesidir.

f) Karşı açı çekimi:

Karşı açı filmde sıklıkla kullanılmıştır. Harry'nin düşmanlarıyla karşılaştığı sahnelerde sık sık görmekte birlikte dostlarıyla olan görüşmelerinde de sıklıkla yer verilmiştir. Genellikle hikayenin dönüm noktaları ve karar anlarında karşı açı çekim kullanılmıştır.

Voldemort'un Bayan Bathilds kılığında girmiş hortkuluk yılanı ile Harry'nin karşılaştığı sahne karşı açı çekimidir.

Harry ve arkadaşlarının hortkulukları nasıl bulacakları konusunda karar vermeye

ÇalıŐtıkları sahnede bir karşı aı çekimidir.

Harry ve Hermonie'nin Ron gittikten sonra ne yapacaklarına karar vermeye çalıŐtıkları sahne karşı aı çekimle görüntülenmiŐtir.

Koruma büyüsüyle saklanan Hermonie'nin kapkaılarla ilk karşılaşması karşı aı çekimdir.

Dumbeldore'un eski bir dostu Harry'e Dumbeldore hakkında bilmediklerini anlatırken karşı açı çekimle gösterilmiştir.

Cin Dobby'nin ölümünden sonra Luna'nın Harry'i teselli edişi karşı açı çekimdir.

g) Uzak Çekim:

Uzak çekim sadece iki sahnede kullanılmıştır ve zorlu bir yolculuğu,adımı anlatmaktadır.

Harry,Ron ve Hermonie'nin Dırdırcı Editör'ün evine giden yolda çekilen sahnesi uzak çekimdir.

Harry ve arkadaşlarının Dırdırcı Editör'ün evine girişı de uzak çekimle anlatılmıştır.

3.1.4 Işıklandırma:

Işıklandırma filmsel olgu donanımının en önemli kavramlarındanıdır. Bu nedenle ışıklandırma donanımını incelerken iki boyutta açıklamaya çalışacağız. İki filmin ışıklandırma donanımını doğal ve yapay ışıklandırma bakış açısıyla inceleyeceğiz.

Doğal Işıklandırma: Filmde doğal ışıklandırma çok az kullanılmıştır. Genel dış çekimler doğal ışıklandırmayla aydınlatılırken diğer sahnelerde yapay ışık kullanılmıştır. Film boyunca karanlık, loş ve kasvetli bir atmosfer yaratılmıştır.

Yapay Işıklandırma: Filmde sıklıkla yapay ışıklanmaya başvurulmuştur. Mum ışığı kullanılmış ve genel olarak loş ortamlar oluşturulmuştur.

3.1.5 Renklendirme:

Filmin genelinde iç ve dış uzamlarda loş, kasvetli bir ortam yaratılmıştır. Mevsim puslu bir kıştır. Havanın rengi sürekli gri tonlarındadır. Havanın daha sıcak tonlarda olduğu nadir zamanlar sadece Harry ve yoldaşlarının bulunduğu sahnelerdir. Voldemort'un bulunduğu uzamlar her daim karanlık ve sisli bir atmosfer içindedir.

3.1.6 İ ve Dış Uzamlar:

Filmde Harry'nin bulunduğu sahnelerde dış uzam daha fazla iken Voldemort'un bulunduğu sahneler de iç uzama daha çok rastlanmaktadır. Ancak filmin geneline baktığımızda film süresince iç ve dış uzamın yaklaşık aynı oranda görüntülendiği görölmektedir.

3.1.7 Giysiler ve Bezem:

Harry Potter serisinin tamamında olduğu gibi Ölüm Yadigarları Part I de giysi ve bezem zamandışılığı vurgular. Harry , Ron, Hermonie gibi genç karakterler rahat ve spor kıyafetlerle görülürken yetişkin karakterlerde geçmiş ile şimdinin bir karışımı olan uzun pardesüleri, pelerinleri, şapkaları görürüz. Kullanılan bu kostümler Harry Potter filmlerinin geçmiş,şimdi ve gelecek zamanların arasında bir zaman diliminde geçtiğini göstermektedir .Kullanılan renklerde ise yardımcıların kostümlerinde yumuşak renkler kullanılırken, Voldemort ve yandaşları siyah,karanlık kostümlerle gösterilmiştir.

3.1.8 Ses Etkileri ve Müzik:

“Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I” filminde diyaloglar yoğundur. Ancak maceralar sırasında izleyiciyi etkileyen ve kritik sahnelerde, duygusal anlarda, korku dolu zamanlarda yaşananları destekleyen müziksel çıkışlar içermektedir.

Filmin olgusal donanımı incelenirken 43 sahne ele alınmıştır. Bu sahnelerin 11 tanesi ayrıntı çekimdir. Yadigar nesnelere çekimlerinde ayrıntı çekime sıklıkla başvurulmuştur. Bu planın tercih edilmesindeki başlıca neden yadigar nesnelere

detaylı şekilde vurgulanmak istenmesidir. Yönetmen serinin ilk filmlerinin aksine Ölüm Yadigarı Part I filminde betimleyici sahneyi 1 defa kullanmıştır. Bu çekim ölçeğine başvurmama nedeninin diğer filmlerde mekan tanıtımı yapmış olması olarak düşünülebilir. Filmde baş çekim de bel çekim de 9 kere kullanılmıştır. Dialog içeren sahnelerde sıklıkla baş ve bel çekimlere başvurulmuştur. Olay örgüsünde bir dönüşüm, değişim içeren saptama sahneleri 6 defa kullanılmıştır. Film süresince karşılıklı dialogların geçtiği sahnelerde karşı açı çekim tercih edilmiş ve 6 kez kullanılmıştır. Harry Potter Ölüm Yadigarı Part I filminde uzak çekim tasvir amaçlı olarak sadece 2 kez kullanılmıştır.

3.2 Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II Olgusal Donanım Çözümlemesi

3.2.1 Filmin Kimliği

Yönetmen	<u>David Yates</u>
	<u>David Heyman</u>
Yapımcı	<u>David Barron</u>
	<u>J. K. Rowling</u>
Hikâye	<u>J. K. Rowling</u>
Uyarlama	<u>Steve Kloves</u>
	<u>Daniel Radcliffe</u>
	<u>Rupert Grint</u>
	<u>Emma Watson</u>
Oyuncular	<u>Ralph Fiennes</u>
	<u>Robbie Coltrane</u>
	<u>Helena Bonham Carter</u>
	<u>Tom Felton</u>
	<u>Alexandre Desplat</u>
	Tema:
Müzik	<u>John Williams</u>
	Orkestra Şefi:
	<u>Conrad Pope</u>
Sanat yönetmeni	<u>Eduardo Serra</u>
Kurgu	<u>Mark Day</u>
Stüdyo	<u>Heyday Films</u>

Dağıtıcı	<u>Warner Bros.</u>
Cinsi	Sinema filmi
Türü	<u>Fantastik, Macera, Gerilim, Aksiyon</u>
Renk	Renkli
Çıkış tarih(ler)i	7 Temmuz 2011 (Londra prömiyeri) 15 Temmuz 2011 (Birleşik Krallık-ABD)
Ülke	· <u>ABD</u> · <u>Birleşik Krallık</u>
Dil	İngilizce
Bütçe	250.000.000\$
Hasılat	1.342.000.000 \$
Önceki film	<u>Ölüm Yadigarları: Bölüm 1</u>

3.2.2 Filmin Öyküsü

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II

Harry ve arkadaşları Hogwarts' a vardığında müdür Severus bunu öğrenir ve öğrencilerden Harry 'i ihbar etmelerini ister. Ancak profesörlerden biri Severus'un karşısına çıkar ve onunla düelloya tutuşur. Bunun sonucunda Severus biçim değiştirerek sisli bir dumana dönüşür ve kaçır. Öğrenciler ve profesörler Harry'ye destek olup hortkuluğu aramaya başlar. Bu sırada Hogwarts savunmaya hazır hale gelir. Karşılarında Lord Voldemort ise saldırıya başlar. Böylece iyi ile kötünün mücadelesi başlamış olur. Hogwarts Lord Voldemort'a karşı mücadele ederken Harry hortkuluğu arar ve saklı kalmış bir mahzende bulur. Harry hortkuluğu yok edikten sonra fark eder ki son hortkuluk Lord Voldemort'un yanından ayırmadığı yılanıdır. Harry son hortkuluk yılan sanırken Severus'un ona verdiği tılsımla tüm hikayeyi gizli kalmış yanlarıyla görür ve asıl son hortkuluğun kendisi olduğunu ve ancak Lord Voldemort'un kendisini öldürmesiyle içinde Voldemort'a ait parçanın yok olacağını öğrenir. Voldemort'un karşısına çıkar. Voldemort, Harry'i ve bununla birlikte kendinden bir parçayı öldürür. Ancak Harry Araftan geri döner ve Voldemort kazandığını düşünürken karşısına çıkıp son mücadelesini yapar ve Voldemort'u yok eder. Böylece Mürver Asa Harry'nin eline geçer. Ancak Harry asayı ve gücünü istemez, asayı kırıp yok eder. Hikayenin sonunda 19 yıl sonrasına gideriz ve Harry ile arkadaşlarının kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlamasını görürüz ve böylece film sona erer.

3.2.3 Çekim Özellikleri ve Çerçeveleme

a) Ayrıntı çekimi:

Harry Potter Öüm Yadigarları Part 2 filminde ayrıntı çekim çok sık kullanılmasa da hortkuluklara giden ipuçlarını göstermede ve ölüm yadigarı Mürver Asa'nın planlarında kullanılmıştır.

Gizli kalmış yanlarıyla tüm hikayeyi anlaması için Harry'nin Severus'un gözyaşını tılsım olarak almasının ayrıntı çekimi.

Voldemort'un Mürver Asa'yı kullanırken ayrıntı çekimi

Voldemort'un Mürver Asa'yı kaybedişinin ayrıntı çekim görüntüsü

Voldemort'un en önemli hortkuluğu olan yılanının Harry'e saldırmadan önceli ayrıntı çekim görünümü

Harry'nin Voldemort'la yüzleşmeden önce Diriltme Taşı'nı bulmasını sağlayan snitch topundaki yazının ayrıntı çekim gösterilişi

b) Betimleyici çekimi:

Serinin önceki filmine kıyasla bu filmde daha fazla betimleyici sahne kullanılmıştır. Özellikle Hogwarts'ın savaştan önceki ve sonraki hali sıklıkla betimleyici çekimlerle vurgulanmıştır.

Harry ve arkadaşlarının Madam Lestranges'ın kasasından hortkuluk kadehi alıp kaçarken şehrin genel görüntüsün betimleyici çekimle gösterilişi

Harry ile Voldemort'un karşılaşması sonrasında her iki tarafın geride kalanları ve Hogwarst'ın savaş sonrası hali betimleyici çekimle gösterilişi

Harry ve Voldemort karşı karşıya gelmeden ve Hogwarts yıkılmadan önce Hogwarts'ın betimleyici çekimi

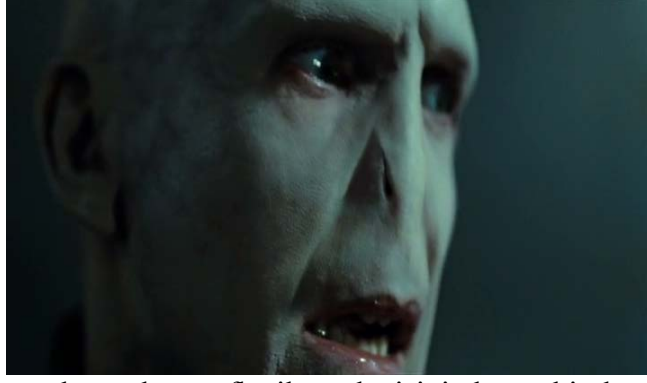
Voldemort'un saldırılarıyla Hogwarts'ın yanıp yıkılışının betimleyici çekimle gösterilişi

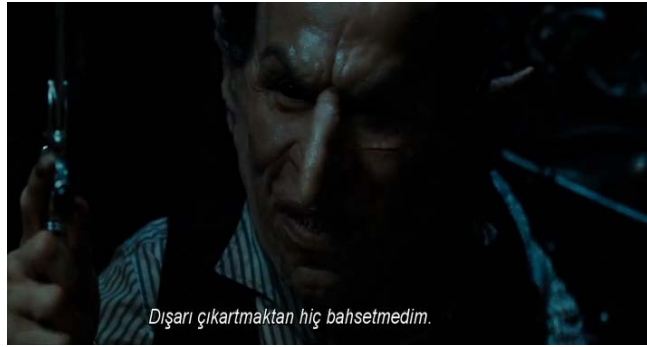
Harry'nin hortkuluk kadehi aramak için bankaya giderken şehrin genel görünümün betimleyici çekimi

c) Baş çekimi:

Önceki filmde olduğu gibi part II' de de baş çekimler karakterlerin duygularını ifade etmek amaçlı kullanılmıştır.

Voldemort'un dūřmanlarına karřı öfke ile sesleniřinin bař çekimle gösteriliři

Cincücenin Harry'le hortkuluk için pazarlık ederken dūřmanca ifadesinin bař çekimle gösteriliři

Voldemort'un Harry'nin karşısında yenilip ölürken korku ve öfke dolu ifadesinin baş çekim gösterimi

Dumbledore'un Harry ile Arafta konuşurkenki sahnesinden baş çekim

Harry Potter'ın adı anıldığı anda Voldemort'un yüzündeki öfke ve endişenin baş çekimle gösterilişi

Voldemort'un Harry karşısında endişeli ifadesinin baş çekimi

Voldemort'un karşısına çıkan Harry için Hermonie'nin üzüntülü ve endişeli baş çekim gösterilişi

Voldemort'un yenilgi karşısında acı çeken yüzünün baş çekimi

Kılık değiştirerek hortkuluk kadehi ararken Ron'un heyecanlı ve tedirgin halinin baş çekimi

Severus'un ölmek üzereyken Harry'e üzgün ve kederli son bakışının baş çekimi

d) Bel çekimi:

Önceki filmde olduğu gibi part 2 'de de bel çekim sık kullanılmıştır. Bunun en büyük nedenlerinden biri büyücülerin asalarını kullanarak sihir yaparken görüntülenebilmesini kolaylaştıran bir plan oluşudur. Vücut dilini mimiklere eklemek amacıyla da bel çekime film boyunca sıklıkla başvurulmuştur.

Dumbeldore Severus'a planına açıklarken Severus'un bel çekimi.

Birer yetişkin haline gelip kendi çocuklarını Hogwarts'a uğurlarken Harry, Hermione ve Ron'un bel plan çekimi

Arafta Harry'nin Dumbeldore ile karşılaşması sırasında bel çekim gösterilişi

Mr. Ollivander'ın Harry'e asalar konusunda yardım ederken bel çekim görüntüsü

Voldemort'un Harry ile olan karşılaşmasında Voldemort'un bel çekimi

Voldemort'un saldırıları öncesinde Hogwarts profesörlerinin bel çekim gösterimi

Harry'nin sahte ölümünden sonra Voldemort'un Hogwarts'a doğru gelişinin bel çekimi

Voldemort'u alt edip Mürver Asa'yı ele geçirdikten sonra Asa'yı parçalarken Harry'nin bel çekim gösterimi

Arafta Harry ile Dumbeldore'un karşılaşmasının bel çekimi

Harry'nin eşiyle beraber oğlunu Hogwarts'a yollarken tüm ailenin bel plan çekimi

e) Saptama:

Önceki filmde olduğu kadar olmasa da part 2'de de saptama sahnelerine yer verilmiştir. Özellikle mücadeleyi anlatan ve devamındaki sahnelere hazırlık yapan bölümlerde saptama çekimleri kullanılmıştır.

Voldemort'un saldırısı öncesinde Hogwarst'taki paniğin ve kaosun anlatıldığı ve sonraki sahnelere hazırlık niteliği taşıyan merdiven sahnesinin saptama çekimi

Harry'nin öldüğünü düşünerek zafer konuşması yapmaya gelen Voldemort'un son mücadele öncesi düşman tarafın karşısına çıkışının saptama çekimi

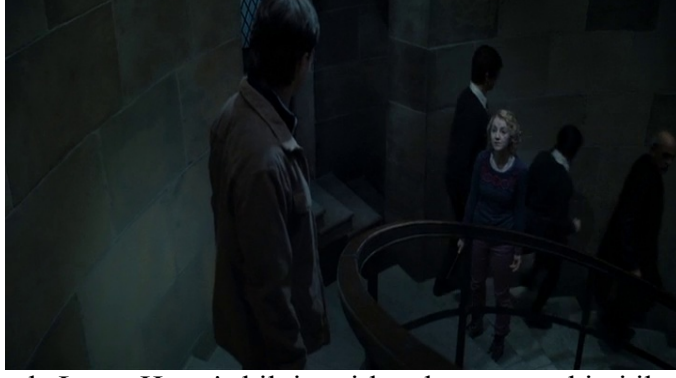
Hogwarts'ın ölüm yiyenlerin tehdidi altında olduğunu ve gelecek tehlikeleri gösteren saptama çekimi

f) Karşı aç çekimi:

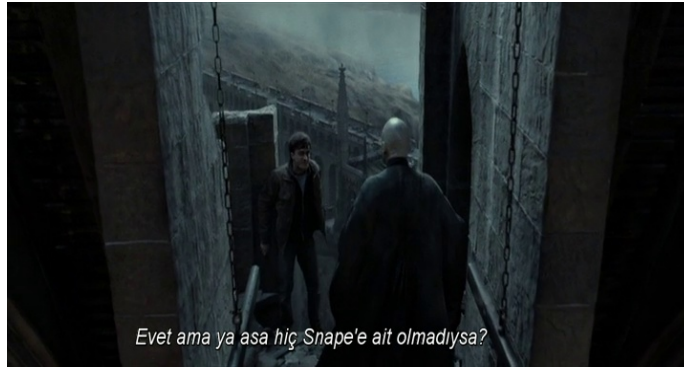
İlk filmde olduğu gibi part 2 'de de karşı çekime sık başvurulmuştur. Özellikle iyi ile kötünün karşılaştığı sahnelerde karşı çekimi görmekteyiz.

Voldemort Mürver Asa için Severus'u öldürmeden önce ikilinin karşı aç çekimi

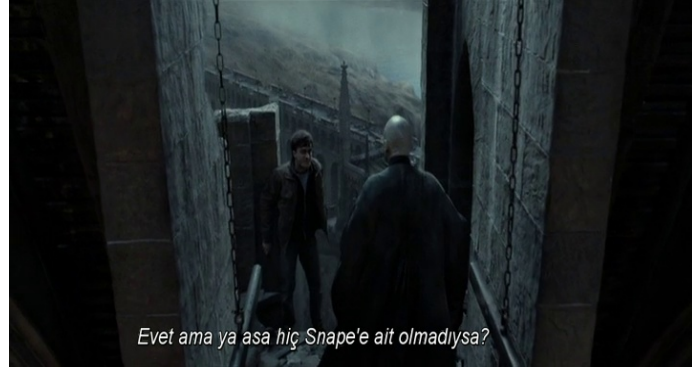
Hortkuluk hakkında Luna, Harry'e bilgi verirken karşı açı çekimi ile gösteriliŖi

Voldemort ile Harry'nin karŖılıklı m¼cadelesinin karŖı açı çekimi

Son hortkuluk olarak Voldemort'un karŖısına çıkıp kendini feda etme kararı alan Harry'nin arkadaşlarıyla son konuşmasının karŖı açı çekimi

Voldemort ölmeden önce Harry ile son konuşmasının karşı açı çekimi

g) Uzak Çekim:

İlk filmde olduğu gibi part 2'de de uzak çekim iki sahnede kullanılmıştır.

Harry'nin Dumbeldore ile Arafta karşılaşması ile geri dönmekle kalmak arasında karar verdiği sahnenin uzak çekimi

Filmin sonunda yıkılan Hogwarts'ta Harry, Hermonie ve Ron'un yeni bir geleceğe doğru baktığı sahnenin uzak çekimi

3.2.4 Işıklandırma:

Işıklandırma filmsel olgu donanımının en önemli kavramlarından biridir. Bu nedenle ışıklandırma donanımını incelerken iki boyutta açıklamaya çalışacağız. İki filmin ışıklandırma donanımını doğal ve yapay ışıklandırma bakış açısıyla inceleyeceğiz.

Doğal Işıklandırma: Az sayıdaki dış gün sahneleri dışında doğal ışıklandırma neredeyse yok denilecek kadar azdır. Harry ile Voldemort'un son mücadeleleri ve Voldemort'un ölümünden sonraki sahnelerde aydınlık renkli bir doğal ışıklandırma kullanılmıştır. Ancak gece ve iç mekan sahneleri ağırlıklı olduğundan doğal ışıklandırma fazla kullanılmamıştır.

Yapay Işıklandırma: Filmin büyük kısmında yapay ışıklandırma kullanılmıştır. Savaş sahneleri karanlık kasvetli bir havada çekilmiştir. Voldemort'un bulunduğu sahneler loş ve pusludur. Filmin genelinde, çoğunluğu dış gece sahnelerinden oluştuğu için yapay ışıklandırma kullanılmıştır.

3.2.5 Renklendirme:

Savaşın başlangıcından sonuna kadar karanlık ve kasvetli bir ortam yaratılmıştır. Voldemort'un ortaya çıktığı tüm sahneler karanlık ve pusludur. Harry'nin hayata dönüşü ile beraber hava aydınlanmaya başlar. Günün en sıcak renkleriyle aydınlığa kavuşması güneşin gözükmeye başlaması ise Voldemort'un ölümünden sonraki sahnelerdir. Film boyunca en karanlık mekanda Harry bir mum ışığı ile bile olsa aydınlık ve sıcak renklerdeyken en aydınlık zamanlarda bile Voldemort karanlık ve kasvetli bir atmosferdedir.

3.2.6 İç ve Dış Uzamlar:

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II filmi ağırlıklı olarak dış uzamlarda geçmektedir. Voldemort ve Harry karşılaşmaları ile savaş sahneleri dış uzamda gerçekleşmektedir. Filmde iç uzam olarak kullanılan tek yer Hogwarts'dır. Hogwarts'ın içinde geçen sahneler dışında film dış uzamlarda geçmektedir.

3.2.7 Giysiler ve Bezem:

Serinin tamamında olduğu gibi Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II 'de de Harry ve arkadaşları günlük rahat,spor kıyafetler kullanmışlardır. Kullandıkları renkler pastel tonlardadır. Voldemort ve yandaşları ise siyah ve tonlarını kullanmıştır. Serinin genelinde olduğu gibi bu filmde de geçmiş ile şimdinin karışımı olan pelerinler, pardesüer kullanılarak Harry Potter filmlerinin farklı bir zaman boyut içerisinde olduğu vurgulanmıştır.

3.2.8 Ses Etkileri ve Müzik:

Bir önceki film kadar olmasa da part 2'de de diyaloglar yoğundur. Ancak savaş sahneleri sırasında izleyiciyi etkileyen ve kritik sahnelerde,duygusal anlarda, korku dolu zamanlarda yaşananları destekleyen müziksel çıkışlar içermektedir.

Harry Potter Ölüm Yadigarları Part II filminde ilk filme oranla daha az ayrıntı çekim kullanılmıştır. Bunun nedeninin ilk filmde yadigar nesnelерinin ayrıntı çekimlerle tanıtılmış olduğu varsayımında bulunulabilir. Filmde Harry Potter ve Voldemort mücadelesinin öncesi ve sonrasında atmosferi tanımlayabilmek için 5 adet betimleme

çekimi kullanılmıştır. Yönetmen bu filmde bel ve baş çekimlerine sıkça başvurmuş, mücadelenin karakter üzerinde yarattığı etki bu çekim ölçekleriyle belirtilmiştir. Filmde az sayıda saptama planı kullanılmıştır. Önemli kararların açıklanması, düşmanla yüz yüze gelme gibi sahnelerde karşı aç çekim tercih edilmiş ve film süresince 5 adet bu planda sahne çekilmiştir. Uzak çekim ise 2 kere kullanılmış ve yeni bir dünyanın başlangıcını anlatmıştır.

BÖLÜM 4

HARRY POTTER ÖLÜM YADİGARLARI FİMLERİNE PROPPCU YAKLAŞIMLA “YADİGAR” YANI “BÜYÜLÜ NESNE” NİN İNCELENMESİ

Özellikle 1915-1930 yılları arasında şiiri ve çeşitli anlatıları yapısal açıdan çözümleme yöntemini araştıran ve bir yazın kuralı geliştirmeye çalışan Rus biçimcileri ve bu topluluktan olan Vladimir Propp (1895-1970), yapısalcı yöntemin ve metin çözümleme tekniklerinin gelişmesine katkıda bulunarak göstergebilimin evrim çizgisini büyük ölçüde etkilemiştir.

Pek çok olağanüstü Rus masalını inceleyen Propp, her masalda ortak olan özelliklerini saptamış ve bunları otuz bir işlevde toplamıştır. Masalları, masallarda yer alan kişilerin işlevlerinden kalkarak inceleyen olağanüstü çeşitli, son derece renkli görünümün temelinde olağanüstü sayılabilecek bir tekbiçimliliğin yattığını belirtir. Propp'un kullandığı temel anlatı birimi işlevdir. İşlev, bir kişinin gerçekleştirdiği eylemdir. Bu işlev, olay örgüsüne göre tanımlanır. Masaldaki kişilerin üstlendiği işlevler, anlatının değişmez öğeleridir (Akbulut,2002).

Propp gözlemleri dört maddede sıralar:

1. Masalın değişmez, sürekli öğeleri kişilerin işlevleridir. İşlevler masalın temel oluşturucu bölümleridir,
- 2.Olağanüstü masalların içerdiği işlev sayısı sınırlıdır,
- 3.İşlevlerin dizilişi her zaman aynıdır
4. Bütün masallar yapıları açısından aynı türe bağlanırlar.

4.

Propp'un incelediği masalarda saptadığı otuz bir işlev şunlardır.

- 1.Uzaklaşma: Aileden biri evden uzaklaşır.
- 2.Yasaklama: Kahraman bir yasakla karşılaşır.
- 3.Yasağı çiğneme: Yasak çiğnenir.
- 4.Soruşturma: Saldırgan bilgi edinmeye çalışır.

5. Bilgi toplama: Saldırgan, kurbanıyla ilgili bilgi toplar.
6. Aldatma: Saldırgan, kurbanını ya da servetini ele geçirmek için onu aldatmayı dener.
7. Suça Katılma: Kurban aldanır ve böylece düşmanına yardım etmiş olur.
8. Kötülük: Saldırgan aileden birine zarar verir.
9. Aracılık; Geçiş Anı: Kötülük ya da eksiklik fark edilir, kahraman gönderilir.
10. Karşıt Eylemin Başlangıcı: Arayıcı-kahraman eyleme geçmeye karar verir.
11. Gidiş: Kahraman evden ayrılır.
12. Bağışçının İlk İşlevi: Kahraman büyülü bir nesneyi ya da yardımcıyı edinmesini sağlayan bir sınama, bir sorgulama, bir saldırı vb. ile karşılaşır.
13. Kahramanın Tepkisi: Kahraman, ilerde kendisine bağışta bulunacak kişinin eylemlerine tepki gösterir.
14. Büyülü Nesnenin Alınması: Büyülü nesne kahramana verilir.
15. İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk: Kahraman aradığı nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır, kendisine kılavuzluk edilir ya da götürülür.
16. Çatışma: Kahraman ve saldırgan, bir çatışmada karşı karşıya gelir.
17. Özel İşaret: Kahraman özel bir işaret edinir.
18. Zafer: Saldırgan yenik düşer.
19. Giderme: Başlangıçtaki kötülük ya da eksiklik giderilir.
20. Geri Dönüş: Kahraman geri döner.
21. İzleme: Kahraman izlenir.
22. Yardım: Kahramanın yardımına koşulur.
23. Kimliğini Gizleyerek Gelme: Kahraman kimliğini gizleyerek kendi ülkesine ya da bir başka ülkeye varır.
24. Asılsız Savlar: Düzmece bir kahraman asılsız savlar ileri sürer.
25. Güç İş: Kahramana güç bir iş önerilir.
26. Güç İşine Yerine Getirme: Güç iş yerine getirilir.
27. Tanınma: Kahraman tanınır.
28. Ortaya Çıkma: Düzmece kahraman/ saldırgan ya da kötünün kimliği ortaya çıkar.
29. Biçim Değiştirme: Kahraman yeni bir görünüm kazanır.
30. Cezalandırma: Düzmece kahraman ya da saldırgan cezalandırılır.
31. Evlenme: Kahraman evlenir ve tahta çıkar (Propp, 1985).

Bu işlevlerden Propp, yedi eylem kahramanı çıkarır:

1. Saldırgan (kötülük, çatışma, izleme),
2. Bağışçı (büyülü nesneyi kahramana verir),
3. Yardımcı (zor işin başarılmasında kahramana yardım eder),
4. Aranılan kişi (zor işin başarılması istenir, bir eksikliğin dayatılması, düzmece kahramanın keşfedilmesi, gerçek kahramanın tanınması, saldırganın cezalandırılması, evlenme),
5. Gönderen (kahramanı gönderir, görevlendirir),
6. Kahraman (kahramanın gidişi, bağışçının isteklerine tepki, evlenme),
7. Düzmece kahraman (düzmece kahramanın gidişi, bağışçının isteklerine tepki, asılsız iddialar)

Propp'un incelediği masalarda nasıl her 'kahraman'ın karşısında bir 'hain' varsa, düşünülebilecek tüm anlatı örneklerinde de her öznenin karşısında içkin ya da açık bir karşı-özne yer aldığını belirtir. Böylece aynı anlatının birbirine karşıt, gene de birbirini bütünleyen iki anlatı izlemi; izlem, karşı-izlem biçiminde eklemlendiğini söyler. Propp'un yaklaşımına ilişkin açıklamalarını sürdüren Yücel, her anlatının aynı temel çizgiye göre birbirini izleyen üç deneyim biçiminde gelişip sonuçlandığının söylenebileceğini ifade eder. Bunlar;

1. Yetilendirici deneyim, yani öznenin belirli bir edimi gerçekleştirebilmesi için gerekli eylemi başarması,
2. Sonuçlandırıcı deneyim, yani öznenin izlencesini gerçekleştirebilmesi için gerekli eylemi başarması,

1.21. Onurlandırıcı deneyim, yani öznenin başarısının tanınmasıdır (Propp,1985).

Filmin Propp'un Örnekçesine Göre Çözümlemesi

1. AİLEDEN BİRİ EVDEN UZAKLAŞIR (tanımı: Uzaklaşma, simgesi β).

Harry, arkadaşlarını ve çevresindekileri daha fazla tehlikeye atmamak için yalnız başına kimseye haber vermeden evden ayrılmaya karar verir ve böylece ilk işlevi gerçekleştirir.

2. KAHRAMAN BİR YASAKLA KARŞILAŞIR (tanımı: Yasaklama, simgesi γ).

Harry 'i korumaya çalışan grup Harry'nin yalnız düşmanla karşılaşmasını istemez ve bir sihirle topluca Harry görünümüne girerek Harry'nin yalnız savaşmasına engel olma kararı alınır. Böylece yalnız mücadele Harry'ye yasaklanır. Böylece Harry bir yasakla karşılaşır ve işlev gerçekleştirilir.

3. YASAK ÇIĞNENİR (tanımı: Yasağı çiğneme, simgesi δ).

Harry, topluluktan uzaklaşarak yalnız başına yola çıkmaya karar vererek bir yasağı çiğneme işlevini yerine getirir.

4. SALDIRGAN BİLGİ EDİNMEYE ÇALIŞIR (tanımı: Soruşturma, simgesi ϵ).

Voldemort'un Ölüm Yiyenleri Harry ve arkadaşlarının peşinden gider ve hem Harry ile ilgili bilgi edinmeye çalışırlar hem de Harry'e karşı bir saldırı planlarlar. Bu şekilde saldırganın bilgi edinme işlevi gerçekleşir.

5. SALDIRGAN KURBANIYLA İLGİLİ BİLGİ TOPLAR (tanımı: Bilgi toplama, simgesi ξ).

Voldemort'un Ölüm Yiyenleri Harry ve arkadaşlarına saldırı planlayarak Harry'nin bir sonraki hamlesiyle ilgili bilgi toplamak ister ancak Harry ve arkadaşları bu saldırıyı önleyerek Ölüm Yiyenlerin bilgi toplama işlevi gerçekleşmemiştir.

6. SALDIRGAN, KURBANINI YA DA SERVETİNİ ELE GEÇİRMEK İÇİN, ONU ALDATMAYI DENER (tanımı: Aldatma, simgesi η).

Lord Voldemort, hortkuluk olan yılanını Bayan Bathilds görünümüne sokarak

Harry'nin bir sonraki hamlesini öğrenmeye ve hortkuluklar konusunda yanlış yönlendirmeye çalışarak kurbanını aldatmayı deneme işlevini yerine getirir.

7. KURBAN ALDANIR VE BÖYLECE İSTEMEYEREK DÜŞMANINA YARDIM ETMİŞ OLUR (tanımı: Suça katılma, simgesi 0).

Harry ve Hermonie, Harry'nin doğduğu eve gittiklerinde Bayan Bathilds kılığındaki Voldemort'un yılanına inanır ve aldanır. İşlevin ilk kısmı gerçekleşir ancak Harry'nin durumu fark etmesi ve Bayan Bathilds kılığındaki yılanı yenmesiyle hortkuluğun Voldemort'un eline geçmesine engel olurlar. Bu işlevin ilk kısmı olan kurbanı aldatma bölümü filmde gerçekleşiyor olsa da Harry'nin farkındalığı ile ikinci kısım olan düşmanına istemeyerek yardım etme işlevi gerçekleşmemektedir.

8. SALDIRGAN AİLEDEN BİRİNE ZARAR VERİR (tanımı: Kötülük, simgesi A).

Serinin ve hikayenin başına bakacak olursak Harry'nin ailesinin öldürülmesiyle hikaye bu işlev yerine getirilerek başlamaktadır. Ancak incelediğimiz “Ölüm Yadigarları” filmlerinde bu işleve en uygun durum Harry ailesinden biri gibi gören Profesör Severus'un Voldemort tarafından öldürülmesidir. Severus'un, Voldemort tarafından öldürülmesiyle bu işlevin yerine getirildiği söylenebilir.

9. KÖTÜLÜĞÜN YA DA EKSİKLİĞİN HABERİ YAYILIR, BİR DİLEK YA DA BİR BUYRUKLA KAHRAMANA BAŞVURULUR, KAHRAMAN GÖNDERİLİR YA DA GİDER (tanımı: Aracılık, geçiş anı, simgesi, B).

Serinin ilk filminde Voldemort'un kötülüğünün duyulması ve Harry 'nin seçilmiş kişi olarak görevi üstlenmesi ve tüm seri boyunca bu görevi sürdürmesiyle bu işlev Harry Potter serisinin tamamında gerçekleşmektedir.

10. ARAYICI-KAHRAMAN EYLEME GEÇMEYİ KABUL EDER YA DA EYLEME GEÇMEYE KARAR VERİR (tanımı: Karşıt eylemin başlangıcı, simgesi C)

Tüm serinin en başında olduğu gibi “Ölüm Yadigarları” filminde de kahramanımız

Harry Potter Voldemort'a karşı eyleme geçmeye karar vererek 10.işlevi yerine getirir.

11. KAHRAMAN EVİNDEN AYRILIR (tanımı: Gidiş, simgesi ↑).

Harry, filmin başında onu koruyan arkadaşlarının yanından ayrılarak yakın dostları Ron ve Hermonie ile birlikte evinden, okulundan ayrılır ve Voldemort'a karşı mücadele etmek için yola çıkar. Böylece kahramanın evinden ayrılma işlevi gerçekleşmiş olur.

12. KAHRAMAN BÜYÜLÜ BİR NESNEYİ YA DA YARDIMCIYI EDİNMESİNİ SAĞLAYAN BİR SINAMA, BİR SORGULAMA, BİR SALDIRI, VB. İLE KARŞILAŞIR. (tanımı: Bağışçının ilk işlevi, simgesi D).

Harry, film boyunca Voldemort'u öldürmeye giden yolda ona yardımcı olacak her hortkuluğu elde ederken çeşitli saldırılarla karşı karşıya gelir. Böylece kahramanın büyü bir nesneyi edinmesini sağlayan bir sorgulama,saldırı işlevi meydana gelir.

13. KAHRAMAN İLERDE KENDİSİNE BAĞIŞTA BULUNACAK KİŞİNİN EYLEMLERİNE TEPKİ GÖSTERİR (tanımı: Kahramanın tepkisi, simgesi E).

13-9. Kahraman düşman yarattığı yener (ya da yenemez) (E9).

Harry, 13.işlevin 9.koşulu olan düşman yarattığı yenme işlevini Bayan Bathilds kılığındaki Voldemort'un yılan hortkuluğunu alt ederek gerçekleştirir.

14. BÜYÜLÜ NESNE KAHRAMANA VERİLİR (tanımı: Büyülü nesnenin alınması, simgesi F)

Profesör Dumbeldore'un vasiyetinde yer alan sihirli nesnelerin Harry,Ron ve Hermonie'ye verilmesiyle bu işlev gerçekleşir.

15. KAHRAMAN, ARADIĞI NESNENİN BULUNDUĞU YERE ULAŞTIRILIR, KENDİSİNE KILAVUZLUK EDİLİR YA DA GÖTÜRÜLÜR (tanımı: İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk, simgesi G).

Harry ve arkadaşları film boyunca farklı uzamlarda hortkulukları ararken bir çok

yardımcının kılavuzluğu ile hortkulukların olduğu uzamlara götürülürler. Bunların ilki ve en önemlisi sihirli bir geyik tarafından Harry'nin hortkulukları yok eden kılıca götürülüşü ve böylece ikinci hortkuluğu yok edebilmesidir. Film boyunca Harry ve arkadaşlarına yardımcıları tarafından kılavuzluk edilmiş ve aradıkları nesneye ulaşmaları sağlanmıştır. 15.işlev filme yer almaktadır.

16. KAHRAMAN VE SALDIRGAN, BİR ÇATIŞMADA KARŞI KARŞIYA GELİR (tanımı: Çatışma, simgesi H)

Harry son hortkuluklardan birini Hogwarts'ta ararken Voldemort ile karşı karşıya gelir ve bir çatışma yaşanır. Böylece kahraman ile saldırganın bir çatışmada karşı karşıya gelme işlevi gerçekleşir.

17. KAHRAMAN ÖZEL BİR İŞARET EDİNİR (tanımı: Özel işaret, simgesi I). Harry Potter yeni doğduğunda Voldemort'la olan ilk karşılaşmasında alnındaki şimşek işaretiyle özel bir işaret edinmiştir. Bu anlamda Harry Potter serisi tümüyle ele alınacak olursa kahraman özel işaret edinir işlevi filmde bulunmaktadır. Ancak tezde ele alınan “Ölüm Yadigarları” filminde kahraman Harry Potter herhangi bir özel işaret edinmemektedir. Bundan dolayı hikayenin genelinde bu işlev varken ele aldığımız “Ölüm Yadigarları” filmlerinde bu işlev yoktur.

18. SALDIRGAN YENİK DÜŞER (tanımı: Zafer, simgesi J).

Voldemort, Harry'nin ve yardımcılarının karşısında yenik düşer ve 18.işlev gerçekleşir

19. BAŞLANGIÇTAKİ KÖTÜLÜK GİDERİLİR YA DA EKSİKLİK KARŞILANIR (tanımı: Giderme, simgesi K).

Aranan nesnenin elde edilmesi doğrudan doğruya önceki eylemlerin bir sonucudur (K4).

Harry'nin hortkulukları ararken göstermiş olduğu emeğin sayesinde Hogwarts'ta bulunan son hortkuluklarda elde edilir. Bu, 19.işlevin 4. koşulu olan aranan nesnenin elde edilmesi doğrudan doğruya önceki eylemlerin sonucudur işlevine birebir uymaktadır.

20. KAHRAMAN GERİ DÖNER (tanımı: Geri dönüş, simgesi ↓).

Harry, son hortkuluk olan kendisini öldürerek Voldemort'u yok eder. Ancak Araf'tan geri döner ve yeniden Hogwarts'taki dostlarına kavuşur. Bu durum 20.işlev olan kahraman geri döner işleviyle uyumaktadır.

21. KAHRAMAN İZLENİR (tanımı: İzleme, simgesi Pr).

Kahramanı izleyen herhangi bir kişi film boyunca yoktur. Bundan dolayı bu işlev filmde yer almamaktadır.

22. KAHRAMANIN YARDIMINA KOŞULUR (tanımı: Yardım, simgesi Rs).

Harry Potter, son hortkulukları ve Voldemort'u yok etmek için Hogwarts'a gittiğinde tüm öğrenci ve profesörler Harry'e yardım eder. Böylece işlev gerçekleşir.

23. KAHRAMAN KİMLİĞİNİ GİZLEYEREK KENDİ ÜLKESİNE YA DA BİR BAŞKA ÜLKEYE VARIR (tanımı: Kimliğini gizleyerek gelme, simgesi O).

Harry Potter ve arkadaşları Hermonie'nin yaptığı sihirle bir başkası gibi görünerek kimliklerini saklayarak Sihir Bakanlığı'na girerler. Böylece kahramanın kimliğini gizleme işlevi yerine getirilir.

24. DÜZMECE BİR KAHRAMAN ASILSIZ SAVLAR İLERİ SÜRER (tanımı: Asılsız savlar, simgesi L).

Harry Potter "Ölüm Yadigarları" serisinde düzmece kahraman olmadığından bu işlev yerine getirilememiştir.

25. KAHRAMANA GÜÇ BİR İŞ ÖNERİLİR (tanımı: Güç iş, simgesi M).

Severus'un Harry'e verdiği tılsımla Harry son hortkuluğun kendisi olduğunu öğrenir ve güç, ustalık, cesaret sınavı ile karşıya karşıya kalır. Harry'ye canını feda etmesi gerektiği gösterilir. Böylece kahramana güç bir iş önerilir işlevi yerine getirilir.

26. GÜÇ İŞ YERİNE GETİRİLİR (tanımı: Güç işi yerine getirme, simgesi N).

Harry, son hortkuluk olan kendisini öldürerek en güç işi yerine getirir ve 26.işlev uygulanmış olur.

27. KAHRAMAN TANINIR (tanımı: Tanıma, simgesi Q)

Harry, Voldemort'la olan son kez mücadele edip yendikten sonra hem Voldemort'u alt eden kahraman olarak hem de Mürver Asa'nın yeni sahibi olarak tanınır. Böylece kahramanın tanınma işlevi gerçekleşir.

28. DÜZMECE KAHRAMANIN, SALDIRGANIN YA DA KÖTÜNÜN GERÇEK KİMLİĞİ ORTAYA ÇIKAR (tanımı: Ortaya çıkarma, simgesi Ex).

Harry Potter Ölüm Yadigarları filmlerinde bu işlev yer almamaktadır.

29. KAHRAMAN YENİ BİR GÖRÜNÜM KAZANIR (tanımı: Biçim değiştirme, simgesi T).

Harry Potter Ölüm Yadigarları filmlerinde bu işlev yer almamaktadır.

30. DÜZMECE KAHRAMAN YA DA SALDIRGAN CEZALANDIRILIR (tanımı: Cezalandırma, simgesi U)

Saldırgan konumundaki Voldemort, Harry tarafından öldürülerek cezalandırılır böylece 30.işlev yerine getirilir.

31. KAHRAMAN EVLENİR VE TAHTA ÇIKAR (tanımı: Evlenme, simgesi Woo).

Harry , Ron, Hermonie her üçü de filmin sonunda evlenmiş ve çocuk sahibi olmuş olarak karşımıza çıkar. 31.işlev de filmde gerçekleşmektedir.

Filmdeki Kişilerin İşlevlere Göre Dağılımı:

1. SALDIRGAN'ın (ya da kötü kişinin) eylem alanı.: Lord Voldemort
2. BAĞIŞÇI'nın (ya da sağlayıcının) eylem alanı: Sihir Bakanı
3. YARDIMCI'nın eylem alanı: Hermonie ve Ron
4. PRENSES'in (aranılan kişinin) ve BABASI'nın eylem alanı: Filmde bu eylem alanında görevli karakter yoktur.
5. GÖNDEREN'in eylem alanı: Profesör Dumbeldore
6. KAHRAMAN'ın eylem alanı: Harry Potter
7. DÜZMECE KAHRAMAN'ın eylem alanı: Filmde bu eylem alanında görevli karakter yoktur.

SONUÇ

İnsanoğlu kendini ifade etmeye başladığı ve sanatı keşfettiğinde itibaren gerçeekte var olmayan, hayal g¼c¼yle yaratılan, d¼ře, dođa¼st¼ne, bilim-kurguya başvuran, bu yolla gerçeğin dışına çıkan unsurlardan yararlanmıştır. Fantezinin sanata girişi edebiyatla başlamış, tiyatro ile gelişim g¼stermiř ve sinema ile y¼kseliře geçmiştir. G¼n¼m¼z teknolojisinin gelişmesi ile yakın zamana kadar çekilmesi imkansız olan edebiyat eserleri beyazperdeye taşınmış ve b¼ylece fantastik t¼r¼ altın çağını yaşar hale gelmiştir.

Çalışmamızın genel yapısı , fantastik sinemanın son d¼nemdeki en pop¼ler ¼rneđi olan Harry Potter serisinin son iki filmi “Harry Potter ¼l¼m Yadigarları Part I-II” filmlerinin Propp'un masalın biimbiline ve Greimas'ın eyleyenler modeline uygunluğunu g¼stermektedir.

Çalışmamızın birinci b¼l¼m¼nde fantastik kelimesinin açıklamasından başlayarak mitolojide ve tarihteki ¼rneklerinden bahsederek başlanmıştır. Zaman içinde edebiyat başta olmak üzere sanat içinde fantezinin kendine yer edinmesi ve g¼n¼m¼z sinemasını etkileyen eserlerin ortaya çıkışı ¼zerinde durulmuştur. Bu konuya açıklık getirmek için fantastik t¼r¼n¼n içinde yer alan kavram ve unsurlar açıklanmıştır. Belirlenen mekan,kişi,zaman ve kullanılan materyaller gibi unsurların “Harry Potter ¼l¼m Yadigarları Part I-II”filmlerinde işlenişi ele alınıp fantastik t¼r¼n¼n t¼m unsurlarını barındıran bir ¼rnek olduğu ortaya konmuştur. Birinci b¼l¼m¼n ilerleyen kısımlarında tezin ana konusu olan “Yadigar Nesneleri” ni açıklayabilmek için “yadigar” kelimesinin T¼rke'deki ve Batı dillerindeki etimolojik araştırmaları incelenmiş, “¼l¼m Yadigarları”nın Yunan,İskandinav ve Britanya mitolojiler gibi Batı efsaneleriyle benzerlik taşıdığu saptanmıştır.

Çalışmamızın ikinci b¼l¼m¼nde “Harry Potter ¼l¼m Yadigarları Part I-II” filmlerinin A.J. Greimas'ın eyleyenler modeline g¼re öz¼mlenmesi işlenmiştir. Greimas'a g¼re film kesitler haline getirilip ¼zne,nesne,engelleiyici,yardımcı,g¼nderen,g¼nderilen eyleyenlerinin filmde eksiksiz yer aldığu belirtilmiştir. Greimas'ın g¼stergebilimsel d¼rtgen şeması ile filmdeki her kesitin şeması çıkarılmış ve anlatsal işlev saptanmıştır. Bu g¼stergebilimsel şema ise bize Harry Potter ile Lord Voldemort karakterinin karşıtlığını, iyiyle k¼t¼ arasındaki farkı ortaya koymuştur. Filmin, Greimascı ele alınışı kahraman, d¼řman, yardımcı, engelleiyici karakterlerin bakış aıllarının incelenmesiyle devam etmiş ve b¼ylece karakterlerin hikaye içindeki rolleri açıklanmıştır. İkinci b¼l¼m¼ devamında filmin içindeki kişi oluşum ¼geleri olan evre-eyletim, evre-edinim, evre-edim, evre-yaptırım ¼zellikleri ve filmsel uzam – zaman incelenmiş “Harry Potter ¼l¼m Yadigarları Part I-II” filmlerinin Greimascı öz¼mlenmeye uygun olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde filmin olgusal donanımı çıkarılmış ve çerçeveleme, ışıklandırma, renklendirme, iç ve dış uzamlar, giysi ile bezem başlıkları altında incelenmiştir. Yapılan çalışmanın sonucunda her iki filmde de Ölüm Yadigarları ile ilgili nesnelerin gösteriminde ayrıntı çekimin sık kullanıldığı gibi filmin geneli boyunca karakterlerin duygularını yansıtmak amacıyla baş çekime de sık sık başvurulduğu gözlenmiştir. Genel planlar yerinde bel -omuz gibi daha yakın ölçeklere sıkça başvurulduğu belirlenmiştir. Ayrıca ilk filmde iç -dış uzam sayısı eşitken ikinci filmin büyük bölümü dış uzamda geçtiği gözlenmiştir. Her iki filmde de karanlık, puslu bir atmosfer hakimdir. Bu karanlık atmosfer Harry'nin Voldemort'u öldürmesiyle değişir ve yerini aydınlığa bıraktığı gözlenmiştir. Filmin olgusal donanımında göze çarpan bir diğer unsur olan giysiler incelendiğinde şimdi ile geçmişin karışımı bir tablo karşımıza çıkmıştır. Bu da filmin zamandışılığına dair bir göstergedir.

Çalışmamızın dördüncü ve son bölümünde Vladimmir Propp'un masal biçimbilimine göre film ele alınmıştır. "Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I-II" filmlerinde Propp'un 31 işlevinden 26 sı yer almaktadır. Ayrıca 7 eylem alanın 5 i filmde mevcuttur. Bu doğrultuda "Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I-II" filmlerinin masalın biçimbilimine uygunluğu saptanmıştır.

Sonuç olarak "Harry Potter Ölüm Yadigarları Part I-II" filmlerinin Propp'un ve Greimas'ın örnekçelerine göre çözümlenmesi, filmin tipik bir masal biçiminde olduğunu göstermektedir. Yapılan çalışma filmlerin fantastik türün tüm özelliklerini barındırdığını göstermiştir.

KAYNAKÇA

- Arıklı & Ercan.(1986). Yadigar deyim. Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi,Gelişim yayınları, İstanbul,sy 12345
- Can,Ş. (2011).Klasik Yunan Mitolojisi, İnkilap kitabevi,İstanbul, sy 87
- Develioğlu,F. (2000). Osmanlıca Türkçe Liyat ,Aydın kitabevi,Ankara, sy: 1154
- Doğan,M.(1981). Doğan Büyük Türkçe Sözlük,Pınar yayınları,İstanbul, sy 13558,1355
- Eyüboğlu,İ. Z., (1998). Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü,Sosyal yayınlar,İstanbul, sy 715
- Gündeş,S.(2003). Film Olgusu: Kuram ve Uygulayım Yaklaşımları,İnkilap kitabevi,İstanbul, sy 126
- Hines .C& Furby J.(2014). Fantastik,Kollektif yayın,İstanbul, sy 17,24-29,40
- Kılıçoğlu S.,Araz N.& Devrim H.(1969). Yadigar deyim.Meydan Larousse Ansiklopedisi,Meydan yayınevi, İstanbul, sy 686
- Nişanyan,S.(2009). Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü,Adam yayınları, İstanbul, sy 475
- Püsküllüoğlu,A.(2012). Türkiye Türkçesinin En Büyük Sözlüğü,Doğan kitap,Ankara, sy 1797
- Page, R.I. (2013). İskandinav Mitleri, Phoenix yayınları,Ankara, Sy 64,66
- Rıfat,M. (2011). Homo Semioticus ve Genel Göstergibilim Sorunları,Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, sy128-142,124-126,128
- Rıfat,Mehmet. Göstergibilimin ABC'si.Say yayınları,İstanbul, sy 124-126
- Sami,Ş. (1991).Temel Türkçe Sözlük,Tecrüme Genel Kültür yayınları,Ankara, sy: 1452
- Saraç,T. (1976). Fransızca Türkçe Büyük Sözlük,Ankara Üniversitesi basımevi Ankara, sy:1227,1110
- Steverwald, K. (1974). Almanca Türkçe Sözlük, ABC yayınları,İstanbul, sy:0427
- Taniş,A.(2005).İnternational Büyük İtalyanca-Türkçe Sözlük,İnkilap kitabevi,İstanbul, sy 174
- TDK Türkçe Sözlük (1945). Türk Dil Kurumu yayınları,Ankara, sy 2361 – 2360
- Propp, V. (1985). Masalın Biçimbilimi,Bilim Felsefe Sanat yayınları,İstanbul, sy30-31
- Sürelî Yayınlar:
- Akbulut, Hasan (2002). Matrix Filminin Propp ve Greimas Örnekçelerine Göre Çözümlemesi. Kilad, Kocaeli,Sayı:2,Güz.

Elektronik Yayınlar:

Bilgi Portal Sözlük. Yedigâr anlamı nedir, yedigâr ne demek., Aralık 2014'de

<http://sozluk.bilgiportal.com/nedir/yadig%C3%A2r> adresinden indirildi.

Dictionary.com. Hallow.,Kasım 2014'de

<http://dictionary.reference.com/browse/hallow> adresinden indirildi.

Elektronik TDK Sözlüğü. Fantezi Nedir., Ocak 2015' de

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5539ff74bd1152.74833483 adresinden indirildi.

Kırbaç, S. Etimolojiye “metatez”le yaklaşım ve “kırbaç” kelimesinin etimolojisi., Aralık 2014'de

<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iutded/article/viewFile/1023018266/1023017494> adresinden indirildi.

NND Sözlük. Yedigâr nedir, yedigâr ne demek., Kasım 2014'de

<http://www.nedirnedemek.com/yadigar-nedir-yadigar-ne-demek> adresinden indirildi.

Özdemir, A.B. Fotoğrafya ve Fantazya., Ocak 2015'de

<http://fotografya.fotografya.gen.tr/issue-5/beyhan.html> adresinden indirildi.

Türkçe Etimolojik Sözlük. Yedigâr nedir., Aralık 2014'de

<http://www.etimolojiturkce.com/kelime/yadig%C3%A2r> adresinden indirildi.

Wikipedia. Kral Arthur., Ocak 2015'de

http://tr.wikipedia.org/wiki/Kral_Arthur adresinden indirildi.

ÖZGEÇMİŞ

25.04.1983 yılında İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini İstek Vakfı Özel Uluğbey Lisesi'nde tamamladıktan sonra 2006 yılında Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo,Sinema ve Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. 2004 yılında TRT İstanbul Televizyon'un da stajyer olarak başladığı meslek hayatını 2014 yılına kadar aktif olarak devam ettirdi. Meslek hayatı boyunca birçok dizi,reklam, belgesel ve tanıtım filminde yönetmen yardımcısı, yapım asistanı ve son olarak yapım amiri olarak görev aldı. 2013 yılında başladığı yüksek lisans eğitimini halen Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo,Sinema ve Televizyon bölümünde sürdürmektedir.